

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALouden JA HALLINNON ALA

PERINTÖ- JA LAHJAVERO- SUUNNITTELUN MAHDOLLISUUDET

Perintö- ja lahjaverosuunnittelu sijoittajien keskuudessa

TEKIJÄ:

Elli Rissanen

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Tutkinto-ohjelma Liiketalouden tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Elli Rissanen	
Työn nimi Perintö- ja lahjaverosuunnittelun mahdollisuudet: perintö- ja lahjaverosuunnittelu sijoittajien keskuudessa	
Päiväys 30.1.2021	Sivumäärä/Liitteet 51/5
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t)	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, kuinka paljon sijoittajat tietävät perintö- ja lahjaverosuunnittelusta ja miten kyseinen kohderyhmä toteuttaa sitä. Lisäksi tavoitteena oli tehdä kattava viitekehys perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin erilaisia perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja, joita ovat muun muassa testamentti, perinnöstä luopuminen, veroton rahalahja sekä lahjaluonteinen kauppa.</p> <p>Opinnäytetyössä toteutettiin kvantitatiivinen tutkimus, jossa tavoitteena on selvittää sijoittajien perintö- ja lahjaverosuunnittelukeinojen tuntemusta sekä toteuttamista. Tutkimus toteutettiin otantatutkimuksena, jonka perusjoukkona on sijoittajat. Vastaajat tavoitettiin sijoittamiseen liittyvien Facebook-ryhmien avulla. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena, johon vastaukset saatiin Webropol-kyselylomakkeiden avulla.</p> <p>Tutkimustulokset osoittivat, että sijoittajat tietävät perintö- ja lahjaverosuunnittelusta jonkin verran. Vain pieni osa vastaajista oli täysin tietämättömiä perintö- ja lahjaverosuunnittelusta ja sen keinoista. Lisäksi tutkimuksessa kävi ilmi, että vanhemmat ikäluokat tietävät perintö- ja lahjaverosuunnittelusta enemmän kuin nuoremmat ikäluokat.</p> <p>Tutkimuksen mukaan kyselyyn vastanneista sijoittajista yli puolet toteuttavat edes joiltain osin perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Vanhemmissa ikäluokissa perintö- ja lahjaverosuunnittelua toteutettiin useammin kuin nuoremmassa ikäluokassa. Toteuttamiseen vaikuttavat erityisesti asenteet perintö- ja lahjaverotusta kohtaan, sillä negatiivisesti kyseisiin veroihin suhtautuvat sijoittajat toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua useammin, kuin positiivisesti veroihin suhtautuvat. Lisäksi myös varallisuudella on merkitystä, paljonko perintö- ja lahjaverosuunnittelua toteutetaan.</p>	
Avainsanat Perintö- ja lahjaverotus, perintö, lahja, verosuunnittelu, sijoittajat	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration	
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration	
Author(s) Elli Rissanen	
Title of Thesis Opportunities for inheritance and gift tax planning: inheritance and gift tax planning among investors	
Date 30.1.2022	Pages/Appendices 51/5
Client Organisation /Partners	
<p>Abstract</p> <p>The aim of this thesis was to find out how much investors know about inheritance and gift tax planning and how investors make use of it. Another aim was to provide a comprehensive collection of information about methods of inheritance and gift tax planning. The theoretical part deals with different inheritance and gift tax planning practices such as testament, renunciation of inheritance, tax-exempt gift and gift-like sales.</p> <p>The thesis includes a quantitative research, whose aim was to learn about investors' knowledge of inheritance and gift tax planning practices and how the practices are used. The research was executed as a sample survey, where the basic population was investors. Respondents were reached through Facebook groups related to investing. The research was executed as a questionnaire in Webropol.</p> <p>The research results show, that investors have some knowledge of inheritance and gift tax planning. Only a small part of the respondents were totally unaware about inheritance and gift tax planning and its methods. The research also shows that older generations know more about inheritance and gift tax planning than younger ones.</p> <p>According to the research, over half of the investors implement inheritance and gift tax planning in some forms. Inheritance and gift tax planning was executed more often by older generations than younger ones. Specially attitudes towards inheritance and gift taxes affect implementation of inheritance and gift tax planning. Those who react to inheritance and gift taxes negatively, are more likely to implement inheritance and gift tax planning. Wealth also has an effect on how much inheritance and gift tax planning is executed.</p>	
<p>Keywords</p> <p>Inheritance and gift tax planning, inheritance, gift, taxation, investors</p>	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	PERINTÖ JA LAHJAVEROTUS.....	7
2.1	Perintöverotus	7
2.2	Lahjaverotus.....	9
3	PERINTÖ- JA LAHJAVEROSUUNNITTELUN KEINOJA	11
3.1	Testamentit.....	11
3.2	Omaisuu den hallintaoikeuden pidättäminen	12
3.3	Perinnöstä luopuminen.....	14
3.4	Ennakkoperintö.....	15
3.5	Verovapaat lahjat.....	15
3.6	Lahjaluonteinen kauppa	17
3.7	Yhteiseksi saatu omaisuus testamentilla tai lahjana	17
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	19
4.1	Kvantitatiivinen tutkimus	19
4.2	Kyselylomakkeen laadinta.....	20
4.3	Kohderyhmä ja aineiston hankinta	21
4.4	Aineiston käsittely ja analysointi.....	22
5	TUTKIMUSTULOKSET	24
5.1	Taustatiedot	24
5.1.1	Vastaajien velaton varallisuus	26
5.1.2	Vastaajien varallisuuden jakautuminen	28
5.1.3	Muut taustatiedot.....	30
5.2	Sijoittajien tietämys perintö- ja lahjaverosuunnittelusta	32
5.3	Sijoittajien perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen	34
5.4	Johtopäätökset	39
5.5	Eettisyys ja luotettavuus.....	41
6	POHDINTA.....	43
	LÄHTEET	45
	LIITE 1: WEBROPOL TUTKIMUSKYSELY	47

KUVALUETTELO

KUVA 1. Perinnön jakautuminen osiin lesken, rintaperillisen ja testamentin saajan kesken	8
KUVA 2. Vastaajien sukupuolijakauma	24
KUVA 3. Vastaajien ikäjakauma	25
KUVA 4. Vastaajien koulutusjakauma	25
KUVA 5. Vastaajien velaton varallisuus jakauma	26
KUVA 6. Naisten ja miesten velattoman varallisuuden jakautuminen varallisuusluokkiin	27
KUVA 7. Vastaajien varallisuuden jakautuminen omaisuusluokkiin	28
KUVA 8. Vastaajien omaisuusluokat sukupuolen mukaan	29
KUVA 9. Kuinka tärkeänä pidät perintö- ja lahjaverosuunnittelua?	30
KUVA 10. Miten suhtaudut perintö- ja lahjaveroihin?	31
KUVA 11. Mistä olet saanut tietoa perintö- ja lahjaverosuunnittelusta?	32
KUVA 12. Missä määrin mielestäsi tunnet perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja?	33
KUVA 13. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinojen tuntemus ikäryhmissä	33
KUVA 14. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun käsitteiden tuttuus	34
KUVA 15. Toteutan perintö- ja lahjaverosuunnittelua -väittämä.....	35
KUVA 16. Naisten ja miesten perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen	35
KUVA 17. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen eri ikäryhmissä	36
KUVA 18. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen eri varallisuusluokissa	37
KUVA 19. Eri suhtautumisen omaavien perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen	37
KUVA 20. Perintö- ja lahjaverosuunnittelussa käytetyt keinot	38
KUVA 21. Haluaisin toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua	38

TAULUKKOLUETTELO

TAULUKKO 1. Perintöveroasteikko I veroluokassa (PerVL 1940/378 14 §)	8
TAULUKKO 2. Perintöveroasteikko II veroluokassa (PerVL 1940/378 14 §).....	9
TAULUKKO 3. Lahjaveroasteikko I veroluokassa (PerVL 1940/378 19 a §)	9
TAULUKKO 4. Lahjaveroasteikko II veroluokassa (PerVL 1940/378 19 a §)	10
TAULUKKO 5. Elinikäisen hallintaoikeuden ikäkerroin (Verohallinto 2022)	13
TAULUKKO 6. Ikäryhmien velattoman varallisuuden jakautuminen	27
TAULUKKO 7. Ikäryhmien omaisuuden jakautuminen eri omaisuusluokkiin	30

1 JOHDANTO

Yleisen käsityksen mukaan verot ovat pakollinen paha maksettavaksi, ja valtion määräämiä veroja pidetään turhan korkeina. Ainakin ennakkotietojen mukaan harva tietää verosuunnittelun mahdollisuuksista. Usein verosuunnittelu liitetään vain laittomaan veronkiertoon, jossa veroseuraamuksista pyritään vapautumaan kokonaan (Knuutinen 2020, 30). Perintö- ja lahjaveroa kuitenkin arvostellaan paljon, ja niiden verotusperiaatteita pidetään muun muassa epätasa-arvoisina sekä vanhanaikaisina. Lisäksi monesti keskusteluissa nousee esiin seikka, jonka mukaan perintö on jo kertaalleen verotettu alkuperäisen omistajan toimesta. Aiheesta on tehty lähiaikoina paljon kansalaisaloitteita perintö- ja lahjaveron poistamiseksi, sillä kansalaiset kokevat näiden verojen toteuttavan kaksinkertaista verotusmenettelyä. Lakia on myös muutettu myös useaan otteeseen, esimerkiksi vuonna 2016, jolloin perintö- ja lahjaveroasteikkoja viimeksi muutettiin.

Jos kansalaiset pitävät perintö- ja lahjaveroja pääosin negatiivisena asiana, tekevätkö he asian eteen silloin jotain? Suunnittelevatko he jäämistöään, jotta veron osuus pienenee? Nämä kysymykset ovat näyttämässä suuntaa tälle opinnäytetyölle, jossa tutkitaan perintö- ja lahjaverosuunnittelun erilaisia keinoja sekä niiden toteuttamista. Jäämistösuunnittelun keinoista keskeisimpinä mainittakoon erilaiset lahjat sekä testamenttien vaikutukset perintöveroihin.

Jäämistösuunnittelu on kasvattamassa suosiotaan ja siitä saatavat hyödyt olisivat monelle varmasti mieluisia. Lisäksi Suomen väestön ikääntyessä perintö- ja lahjaverosuunnittelussa ei tulisi enää aikeita, ellei halua kasvattaa valtion varoja ja jättää perillisille pienemmän osuuden perinnöstä tai lahjasta. Lahjaverotuksen suunnitteleminenkin tuo hyviä verohyötyjä, jos tiedossa on keinot, joita käytetään.

Kvantitatiivisen kyselytutkimuksen kohderyhmänä toimivat sijoittajat. Sijoittajat ovat kohderyhmänä mielenkiintoinen, sillä heillä usein on erilaisia varallisuusmuotoja sekä varallisuutta, jota he jossain vaiheessa tulevat siirtämään jälkipolvilleen. Näiden seikkojen pohjalta erilaisista verosuunnittelun muodoista parhaaksi kyseiselle kohderyhmälle valikoitui juuri perintö- ja lahjaverosuunnittelu. Sijoittajien joukossakin on varmasti henkilöitä, jotka kokevat perintö- ja lahjaverot kaksinkertaisena verotuksena. Osa voi haluta Suomen verotusjärjestelmän muuttuvan Ruotsin verotusjärjestelmän kaltaiseksi, jossa perintö- ja lahjaveroja ei makseta ollenkaan.

Kvantitatiivisen kyselytutkimuksen kautta saadaan selville, kuinka paljon otoksen edustajat tietävät keinoista omien verojen suunnitteluun ja kuinka paljon he tosiasiaassa suunnittelevat perintö- ja lahjaverojaan. Tutkimuksen kautta saadaan vastauksia muun muassa seuraaviin kysymyksiin:

- Kuinka paljon sijoittajat **tietävät** perintö- ja lahjaverotuksen verosuunnittelukeinoista?
- Kuinka paljon sijoittajat **suunnittelevat** näitä kyseisiä veroja?
- Ovatko sijoittajat **toteuttaneet** perintö- ja lahjaverosuunnittelun toimia? Jos ovat, niin mitä.

Tämä opinnäytetyö käsittelee laillisista perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja. Opinnäytetyössä ei käsitellä perinnönjaon kysymyksiä, sukupolvenvaihdoksia tai sijoitusten verotusta, vaan tarkastellaan sijoittajia tutkimuksen kohderyhmänä.

2 PERINTÖ JA LAHJAVEROTUS

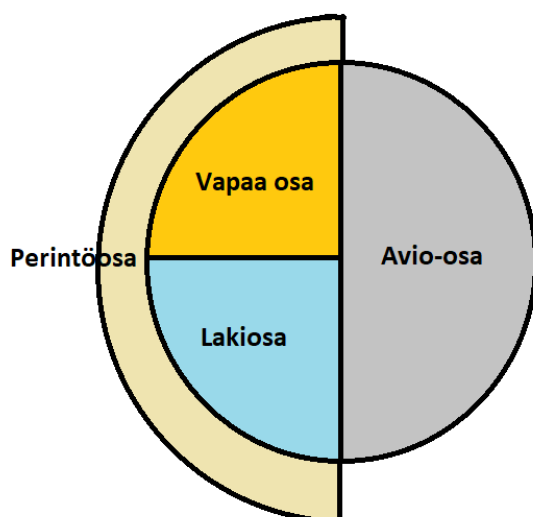
Perintö ja lahja ovat varallisuuden jakamisen muotoja, jolloin omaisuus tai raha siirtyy käyttäjältä toiselle vastikkeetta. Näistä varallisuuden siirroista on maksettava veroja, sillä valtiomme tarvitsee näistä saatuja verotuloja kattamaan yhteiskunnan kustannuksia. (Puronen 2015, 4.)

Perintö- ja lahjaverotuksella on useita tavoitteita, tärkeimpinä fiskaaliset tavoitteet sekä jakopoliittiset tavoitteet. Fiskaalisten tavoitteiden mukaan perintö- ja lahjaveroilla kustannetaan hyvinvointivaltion menoja, koska perintö ja lahja soveltuvat hyvin verotulojen keräämiseen. Näiden katsotaan olevan lahjan tai perinnön saajalle lisätuloa, jotka kasvattavat taloudellisia mahdollisuuksia maksaa enemmän veroja. (Puronen 2015, 6.) Jakopoliittisen päämäärän mukaan veroilla pyritään tasoittamaan epätasaisesti jakautuneet varat. Varsinkin veron progressiivisuus tukee tätä tavoitetta, sillä suuremmista perinnöistä tai lahjoista maksetaan enemmän veroa verrattuna pienempään. Muut perintö- ja lahjaverotuksen tavoitteet yhdessä pyrkivät toteuttamaan tasapuolista verotusmenettelyä sekä täydentämään tuloverotuksen muotoja. (Ossa 2007, 8.)

2.1 Perintöverotus

Perintö- ja lahjaverolain (Perintö- ja lahjaverolaki PerVL 1940/378 1 §) mukaan se, joka perintönä, testamentilla tai lahjana saa omaisuutta, on velvollinen suorittamaan siitä veroa valtiolle. Veron määrittelemiseksi on tehtävä perukirja vainajan varoista ja veloista. Perukirjasta selviää vainajan jättämä omaisuus, josta perillisten tulee suorittaa perintöveroa perinnönjaon jälkeen. (Ossa 2020, 52–53.) Perinnönjaon yhteydessä voidaan myös tehdä tarkempi jakokirja, joka sisältää tiedot siitä, kuka on perinyt ja mitä. Tämän dokumentti toimitetaan Verohallinnolle. Lähtökohtaisesti kuitenkin riittää, että perukirja toimitetaan. Jos kuitenkin perinnönjako on keretty tehdä ennen verotuspäätöstä, voi jakokirja olla tarpeen lisäselvityksiä varten. (Verohallinto 2019.)

Jos perinnönjättäjä on ollut naimisissa kuolinhetkellä, kuuluu puolet avio-oikeuden alaisesta omaisuudesta leskelle. Ennen perinnön jakamista tulee tehdä ositus, jolloin leski saa avio-oikeuden nojalla puolet omaisuuden säästöstä. Tätä osaa kutsutaan avio-osaksi (kuva 1). Jos leski on varakkaampi kuin perinnönjättäjä, lesken ei tarvitse maksaa kuolinpesälle tasinkoa. Päinvastaisessa tilanteessa leski saa tasinkoa, josta hänen ei tarvitse maksaa perintöveroa. Lisäksi aviopuolisolle jää asuminen yhteiseen asuntoon. Avio-oikeus perintöön voidaan kuitenkin poistaa avioehdolla, jolloin omaisuuden ositusta ei tehdä. Toinen puoli perinnönjättäjän omaisuudesta muodostaa perintöosan. Perintöosasta vielä puolet ovat lakiosaa, joka kuuluu rintaperillisille, ja jota ei voi testamentin avulla määrätä muille (kuva 1). Rintaperillisillä on aina oikeus vaatia lakiosaa, sitä oikeutta ei voi testamentilla kumota. Toinen osa perintöosasta on niin sanottua vapaata osaa, johon perinnönjättäjä pystyy itse vaikuttamaan testamentin avulla. Perintöä pystyy testamenttaamaan kenelle vain, esimerkiksi aviopuolisolle, lapsilleen tai harrasteseuralle. (Koponen 2019; Aarnio ja Kangas 2016, 848–849.)

KUVA 1. Perinnön jakautuminen osiin lesken, rintaperillisen ja testamentin saajan kesken

Perintöveron määrään vaikuttavat monet eri tekijät saadun omaisuuden arvon lisäksi: sukulaisuussuhde, ennakkoperintö, huojuukset sekä vähennykset. Vähennyksien tarkoitus on helpottaa lähiomaisten saaman perinnön verorasitusta. Vähennykset tehdään sen henkilön perintöosuudesta, joka vähennykseen on oikeutettu. Näistä yleisin on 90 000 euron puoliso-vähennys, jonka leski voi tehdä veronalaisesta perintöosuudestaan. Tällöin lesken perintöosuuden verorasitus jää huomattavasti pienemmäksi. Toinen yleinen vähennys on alaikäisyysvähennys, jonka perinnönjättäjän alaikäinen lapsi saa tehdä. Alaikäisyysvähennys on arvoltaan 60 000 euroa ja sen saa tehdä vain perinnönjättäjän välitön perillinen. (Puronen 2015, 265–266; PerVL1940/378 12 §.)

Perilliset sekä testamentin- tai lahjansaajat ovat jaettu sukulaisuussuhteen mukaan kahteen eri veroluokkaan. I veroluokkaan kuuluvat perinnönjättäjän aviopuoliso, suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa oleva perillinen, kihlakumppani tai avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (2011/26) tarkoitettu avopuoliso tiettyyn määrään asti (Ossa 2020, 122). I perintöveroluokkaan kuuluvat maksavat perintöveroa yli 20 000 euron perinnöstä (taulukko 1). Alle tämän suuruiset perinnöt ovat verottomia. Veron määrä on progressiivinen, eli perinnön kasvaessa veron suuruus kasvaa. (Puronen 2015, 267.)

TAULUKKO 1. Perintöveroasteikko I veroluokassa (PerVL 1940/378 14 §)

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000–40 000	100	8 %
40 000–60 000	1 700	11 %
60 000–200 000	3 900	14 %
200 000–1 000 000	23 500	17 %
1 000 000–	159 500	20 %

II veroluokkaan kuuluvat muut kuin veroluokan I sukulaiset ja vieraat (Ossa 2020, 122). Veroluokalla on oma perintöveroasteikko, jossa on ensimmäisen veroluokan taulukkoon verrattuna korkeammat verot (taulukko 2). Tässäkin veroluokassa alle 20 000 euron perintö on verovapaa.

TAULUKKO 2. Perintöveroasteikko II veroluokassa (PerVL 1940/378 14 §)

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000–40 000	100	19 %
40 000–60 000	3 900	25 %
60 000–200 000	8 900	29 %
200 000–1 000 000	49 500	31 %
1 000 000-	297 500	33 %

2.2 Lahjaverotus

Vero-oikeudellisen näkökulman mukaan lahjasta on kyse silloin, kun luovutustoimen seurauksena varallisuus (lahja) siirtyy pysyvästi toiselle henkilölle, lahjanantajan varallisuus vähenee ja lahjan saajan varallisuus kasvaa sekä lahjan antajalla on lahjalle lahjoittamistahto. Lisäksi lahjan määritelmässä olennaista on, että omaisuus siirtyy toiselle henkilölle vastikkeetta. (Kolehmainen & Rabinä 2020, 319.) Perinteisimpiä lahjan muotoja ovat ennakkoperintö, erilaiset verovapaat lahjat sekä lahjaluontoinen kauppa (Rehn 2008, 25–26). Näitä verosuunnittelun muotoja käsitellään laajemmin luvussa 3.

Lahjaa verotetaan perinnön tavoin kahden eri veroluokan kautta. Veroluokat ovat samat kuin perintöverotuksessa käytetyt I veroluokka ja II veroluokka. Lahjaveroasteikko on kuitenkin tehty alkamaan 5 000 eurosta, jolloin alle 5 000 arvoinen lahja on verovapaa (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Lahjaveroasteikko I veroluokassa (PerVL 1940/378 19 a §)

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
5 000–25 000	100	8 %
25 000–55 000	1 700	10 %
55 000–200 000	4 700	12 %
200 000–1 000 000	22 100	15 %
1 000 000-	142 100	17 %

Lahjaveroasteikko II veroluokalle on hieman tiukempi, sillä saman arvoisesta lahjasta kyseiseen veroluokkaan kuuluvat joutuvat maksamaan veroa jopa tuplasti enemmän, kuin lahjanantajan lähisukulainen joutuisi veroluokassa I (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Lahjaveroasteikko II veroluokassa (PerVL 1940/378 19 a §)

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
5 000–25 000	100	19 %
25 000–55 000	3 900	25 %
55 000–200 000	11 400	29 %
200 000–1 000 000	53 450	31 %
1 000 000-	301 450	33 %

Lahjasta on tehtävä lahjaveroilmoitus Verohallinnolle kolmen kuukauden kuluttua lahjan saamisesta. Ilmoituksessa tulee olla mainittuna lahjan saajan ja antajan henkilötiedot sekä lahjan yksilöintitiedot. Ilmoituksen myötä Verohallinto lähettää päätöksen lahjaveron suorittamisesta. (Rehn 2008, 30.)

3 PERINTÖ- JA LAHJAVEROSUUNNITTELUN KEINOJA

Tässä luvussa käsitellään erilaisia perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja. Knuutisen (2020, 34–35) mukaan verosuunnittelu on verojen minimointia, johon verovelvollisella on oikeus ja vapaus vaikuttaa. Veron minimointiin käytetään erilaisia toimenpiteitä, joiden yhteisenä motiivina toimii verorasituksen pienentäminen (Ossa 2007, 15). Veronkierto ja veropetokset, jossa vilpillisessä mielessä pidetään informaatiota salassa tai väärennetään sitä, ovat laittomia (Knuutinen 2020, 30–31).

Verosuunnitteluun sisältyy myös riskejä. Riskit liittyvät pääasiassa soveltamiskysymyksiin, sillä verosuunnittelussa joudutaan usein soveltamaan lakia ja näin ollen tulos ei ole aina täysin toivottu. Tätä riskiä voi kuitenkin pienentää esimerkiksi pyytämällä Verohallinnolta ennakkoratkaisun tapaukseen. Toinen huomattava riski on lainsäädäntöriski, sillä muutokset lainsäädännössä saattavat johtaa siihen, että jo tehdyt ratkaisut osoittautuvat mitättömiksi tai huonoiksi. Jos riskiä on kuitenkin valmis sietämään, verosuunnittelun kautta voi saada merkittävää verohyötyä perintö- ja lahjaverotuksen suhteen. (Ossa 2020, 285–286.)

Verosuunnittelua tehdessä on tärkeää ottaa huomioon verosuunnittelun tarvitsema pitkäjänteinen suunnittelu. Lahjojen ja perinnön suunnittelu on tärkeää aloittaa ajoissa, sillä joissain tapauksissa liian myöhään tehdyt toimet eivät auta pienentämään veron määrää. Eniten ongelmia verosuunnittelussa voi aiheuttaa lahjan tai perinnön käyvän arvon määrittely, sillä aina ei osata arvioida, mihin arvoon omaisuus arvostetaan. (Fasoulas, Manninen & Niiranen 2019, 333.) Näihin ongelmiin voi varautua ennakoimalla verosuunnittelua sekä pyytämällä ennakkoratkaisuja suunniteltuun toimenpiteeseen. Verohallinto voi antaa maksullisen ennakkoratkaisun siitä, kuinka tilanteessa verotus hoidettaisiin. Tämä ratkaisu sitoo myöhemmin Verohallintoa, jos lahjoitus toteutetaan tietyssä määräajassa ja siihen vedotaan lahjaveroilmoituksessa. Näitä mahdollisuuksia kannattaa hyödyntää, jotta ikäviltä yllätyksiltä vältyttäisiin esimerkiksi käyvän arvon määrittelyn mennessä pieleen. (Fasoulas ym. 2019, 268.)

3.1 Testamentit

Tunnetuin jäämistösuunnittelun väline on testamentti. Testamentti on yksipuolinen ja vastikkeeton oikeustoimi, jolla annetaan asiakirjassa merkitty oikeus testamentinsaajalle. (Kolehmainen & Rabinä 2020, 126.) Testamentin katsotaan olevan testamentintekijän viimeinen tahto, jonka henkilö haluaa toteutuvan hänen kuoltuaan. Vain pätevällä testamentilla voi vaikuttaa oman jäämistönsä jakautumiseen kuoleman jälkeen. Testamentin avulla yli 18-vuotias pystyy määräämään omasta jäämistöstään tietyin reunaehdoin. Reunaehtoina mainittakoon avio-oikeuteen liittyvät seikat sekä lain antamat määräykset. Alaikäinen, yli 15-vuotias voi tehdä myös testamentin siitä omaisuudesta, jota hallitsee. Testamentintekijän tulee olla täysin oikeustoimikelpoinen tehdessään testamentin, jotta testamentintekijällä on riittävä ymmärrys siitä, mitä hän on testamenttaamassa ja kenelle. Testamentin saajan tulee olla elossa testamentintekijän kuolinhetkellä tai vaihtoehtoisesti testamentin saajan tulee olla siitetty ennen kuolinhetkeä ja syntyä elävänä. (Norri 2017, 79–80.)

Testamentin muotoseikat takaavat testamentin oikeellisuuden, jolloin se on juridisesti pätevä. Testamentti tulee tehdä kirjallisesti vähintään kahden esteettömän todistajan läsnä ollessa kenenkään

siihen pakottamatta. Halutessaan testamenttia voi muuttaa, jolloin viimeisimmän testamentin tahto on voimassa. Testamentilla ei voi loukata rintaperillisten lakiosaa, sillä rintaperillisten vaatiessa lakiosaa heillä on aina oikeus siihen. Testamentissa määrätyt vaikutukset tulevat voimaan vasta kuolinhetkellä, ja koskee sitä omaisuutta, joka testamentintekijällä on kuolinhetkenään. Testamentin tulee täyttää nämä menettelytavat, jotta se on pätevä. Testamentin sisältöä ei ole pakko saattaa muiden tietoon, ellei testamentintekijä sitä itse vapaaehtoisesti halua. (Perintökaari PK 10:1 §; Norri 2017, 77–78.) Näistä normeista voidaan poiketa ainoastaan hätätilatestamentissa, jota käytetään vain normaalista poikkeavissa olosuhteissa kuten sotatilanteessa tai itsemurhaa edeltävänä hetkenä. Ratkaisevana tekijänä hätätilatestamentissa on hätätila, jonka myötä normaalia testamenttia ei pystytä tekemään. (Aarnio & Kangas 2015, 187–188.)

Testamentit voidaan karkeasti jakaa yleis- ja erityistestamentteihin, vaikka erilaisia testamentteja on runsaasti. Testamentintekijä voi vaikuttaa edunsaajan asemaan kuolinpesässä valitsemalla näistä testamenttityypeistä toisen. Yleistestamentti on nimensä mukaan yleinen testamentti, jonka saaja on kuolinpesän osakas. Kuolinpesään liittyneelle testamentinsaajalle kuuluvat osakkaan velvollisuudet ja oikeudet. Yleistestamentilla voidaan testamentata koko omaisuus tai määräosa siitä. Erityistestamentti, eli legaatti, koskee taas jotain tiettyä omaisuuden osaa esimerkiksi esinettä. Tällä testamentin muodolla edunsaajasta ei tule kuolinpesän osakasta. (Kolehmainen & Rabinä 2020, 126–127.)

Testamentilla pystyy vaikuttamaan myös omaisuuden määräämisvaltaan tuotto-, käyttö- tai omistusoikeustestamentin avulla. Näillä testamentteilla voidaan saada edunsaajalle joko oikeus tiettyyn tuottoon, oikeus hallita omaisuutta, tai oikeus täyteen omistusoikeuteen tietystä omaisuudesta. Testamentintekijän tulee olla tietoinen kaikista eri testamenttityyppien vaikutuksista, jotta testamentti ajaa tekijän haluamaa tarkoitusta. (Kolehmainen & Rabinä 2020, 128–129.) Perintöverosuunnittelun näkökulmasta testamentilla kannattaisi hajauttaa perintöä perillisille. Näin perintö hajautuu useampaan osaan, ja todennäköisemmin perintö on perillisille verotonta tai siitä maksetaan vähemmän veroja. Testamentin tuomat mahdollisuudet ovat siis suuret, joiden kautta pystyy vaikuttamaan perillisten veroseuraamuksiin. (Palkén 2019.)

3.2 Omaisuuden hallintaoikeuden pidättäminen

Hallintaoikeus on yksi erityinen keino vaikuttaa erityisesti lahjaveron suuruuteen. Hallintaoikeuden pidättäminen vähentää lahjaveroa, kun lahjanantaja lahjoittaa esimerkiksi asunnon tai kesämökin lahjana. Lahjanantaja voi pidättää itsellään tai jollekin muulle tähän lahjaan hallintaoikeuden, jolloin hallintaoikeus ja omistusoikeus eriytyvät. Hallintaoikeuden omaava saa käyttää lahjoitettua omaisuutta, saa omaisuuden tuotot sekä vastaa omaisuuden aiheuttamista kustannuksista. Jos hallintaoikeus annetaan jollekin muulle, siitä ei tarvitse maksaa lahjaveroa. Hallintaoikeuden eriyttäminen sitoo molempia osapuolia, omistajaa ja hallintaoikeuden hallitsijaa, sillä kumpikaan ei voi myydä omaisuutta eteenpäin ilman toisen suostumusta. (Lehtonen 2020.)

Hallintaoikeus voidaan pidättää eliniäksi tai määräajaksi. Tämä vaikuttaa siihen, miten hallintaoikeuden pidätys huomioidaan lahjaverotuksessa. Eliniäksi pidätetyn hallintaoikeuden arvo saadaan, kun kerrotaan ikäkerroin, lahjan tuottokerroin sekä lahjan käypä arvo keskenään. Ikäkerroin määräytyy

hallintaoikeuden saajan iän mukaan – mitä nuorempi saaja on, sitä suurempi kerroin, ja täten suurempi hallintaoikeuden arvo. (Taulukko 5.) Hallintaoikeuden arvoon vaikuttavan tuottokerroimen on tarkoitus kuvata omaisuudesta saatavaa vuosittaista tuottoa. Tuottokerroin on vapaa-ajan asunnolla 3 % ja muu omaisuuden, esimerkiksi asunto-osakkeen tai kiinteistön, osalta 5 %. Hallintaoikeuden arvo vähennetään lopulta lahjan arvosta, josta määräytyy lopullinen lahjaveron määrä. (Verohallinto 2022.)

Esimerkki: 43-vuotias isä lahjoittaa pojalleen kesämökin, mutta pidättää itsellään elinikäisen hallintaoikeuden. Mökin käypä arvo on 100 000 euroa. Isän pidättämän hallintaoikeuden arvo lasketaan seuraavalla tavalla: koska hallintaoikeuden saaja on alle 44-vuotias, käytetään ikäkerrointa 12. Ikäkerroin kerrotaan lahjan tuottokertoimella, joka on vapaa-ajan asunnon osalta 3 %. Mökin käyvän arvon ollessa 100 000 saadaan hallintaoikeuden arvoksi $12 \cdot 0,03 \cdot 100\,000 = 36\,000$ euroa. Tämä vähennetään lahjan käyvästä arvosta eli lopullisen verotettavan lahjan arvo on $100\,000 - 36\,000 = 64\,000$ euroa. Tästä lahjaveroa tulisi maksettavaksi 5 780 euroa. Ilman hallintaoikeuden pidättämistä lahjasta maksettavan veron määrä olisi 10 100 euroa. Tässä tapauksessa hallintaoikeuden pidättämisen avulla verohyötyä saadaan 4 320 euroa.

TAULUKKO 5. Elinikäisen hallintaoikeuden ikäkerroin (Verohallinto 2022)

Hallintaoikeuden saajan ikä	Ikäkerroin
Alle 44 vuotta	12
44–52 vuotta	11
53–58 vuotta	10
59–63 vuotta	9
64–68 vuotta	8
69–72 vuotta	7
73–76 vuotta	6
77–81 vuotta	5
82–86 vuotta	4
87–91 vuotta	3
92 tai enemmän	2

Määräaikainen hallintaoikeus on harvinaisempi, ja sen laskentakaava on seuraava: tuottokerroin, määräaikaisen hallintaoikeuden kerroin sekä lahjan käypä arvo kerrotaan keskenään. Määräaikaisella hallintaoikeudella on oma, hieman erilainen määräaikaisen hallintaoikeuden kerrointaulukko. (Verohallinto 2018a.)

Elinikäinen hallintaoikeus päättyy vasta hallitsijan kuolemaan. Tässä tapauksessa omaisuuden omistaja saa automaattisesti myös hallintaoikeuden ilman veroseuraamuksia. Jos taas hallintaoikeuden omistaja luopuu hallintaoikeudestaan, katsotaan tämä lahjaksi omistajalle. Lahjan arvoksi katsotaan hallintaoikeuden senhetkinen arvo, josta lahjavero tulee suorittaa. (Lehtonen 2020.)

3.3 Perinnöstä luopuminen

Perillisen ei ole pakko ottaa perintöä vastaan, vaan siitä voi luopua. Luopumisen vaikutukset perillisen perintöverotukseen ovat selkeät: jos perintöä ei oteta vastaan, ei perintöveroa tarvitse maksaa. Luopumiseen liittyy muutama tärkeä seikka, joiden mukaan katsotaan, onko perillinen luopunut perinnöstä oikein ja välttää näin ollen verorasituksen. Tällöin verorasitus ja perintö siirtyvät suoraan perillisen sijaantulijoille. (Ossa 2020, 30–31.)

Jos perillinen luopuu perinnöstä ennen kuolemaa, esimerkiksi testamentin avulla tai ilmoittamalla perilliselle, hänellä on perinnönjättäjän kuoleman jälkeen edelleen oikeus lakiosaansa. Tämän lakiosan voi saada perillinen itse, hänen puolisolleen tai perilliselleen ei tule lain tai testamentin nojalla lakiosuutta vastaavaa omaisuutta. Lakiosa tulee saatavaksi vain, jos perillinen ei ole saanut jo kohutuullista vastiketta lakiosasta. (PK 1965/40 17 luku 1 §.)

Perinnöstä luovutaan useimmin vasta perittävän kuoleman jälkeen. Tällöin luopuminen on juridisesti pätevä vain, jos perillinen ei ole ryhtynyt pesään ja luopuu perinnöstä tehokkaasti (PK 1965/40 17 luku 2a §). Jos perillinen on ryhtynyt käyttämään perinnönjättäjän omaisuutta tai ottanut sitä osittain vastaan, katsotaan tämä pesään ryhtymiseksi, ja perinnöstä ei voi enää luopua tehokkaasti. Perinnöstä luovutaan tehokkaasti, kun perintö ei ole missään yhteydessä enää perinnön saajaan, vaan perintö luovutetaan sijaantulo-oikeuden mukaan sijaantuloperillisille. Tehokkaassa luopumisessa perillinen ei myöskään saa määrätä, miten perintö jakautuu, vaan se jaetaan normaalin perinnönjakonormiston mukaan. Tällöin perilliselle ei jää mitään oikeuksia perintöön, vaan kaikki siirtyy hänen perillisilleen. Kun perillinen on luopunut perinnöstä tehokkaasti ja ryhtymättä pesään, hänelle ei tule perintöveroseuraamuksia. Jos perinnöstä luovutaan kuitenkin tehottomasti, luopujan tulee maksaa perintöveroa koko perintöosuudesta. Luopuminen on tehotonta, jos perillinen ottaa vastaan perintöä edes osin tai pidättää itsellään hallinta- tai tuotto-oikeuksia. Tehottoman luopumisen seurauksena myös luovutuksensaaja joutuu suorittamaan saadusta omaisuudesta lahjaveroa, koska tällöin luovutettu omaisuus katsotaan vastikkeettomaksi lahjaksi. (Ossa 2020, 32–34.)

Kun perintö luovutetaan oikein ja perintö siirtyy yhden sukupolven yli, perintöveroseuraamukset ovat huomattavasti pienemmät. Useasti isovanhempien perintöä on joka tapauksessa tulossa lapsenlapsille, mutta vasta lasten vanhempien kautta. Tällöin perintöveroa maksavat ensin lapset vanhempiensa perinnöstä ja mahdollisesti vielä lapsenlapset, kun he perivät vanhempansa. Perinnön siirtäminen yli sukupolven on siis hyvä keino suunnitella verorasitusta pienemmäksi, varsinkin jos isovanhempien perinnön tiedetään siirtyvän vielä lapsenlapsille. (Hämeenaho 2015.)

3.4 Ennakkoperintö

Ennakkoperintö pitää sisällään lahjat, jotka henkilö antaa elinaikanaan rintaperillisilleen. Positiivisen ennakkoperintöolettaman mukaan rintaperilliselle annettu lahja katsotaan yleensä aina ennakkoperinnöksi. Lahjasta maksetaan lahjaveroa silloin, kun ennakkoperintö saadaan, mutta lahja otetaan myöhemmin huomioon perinnönjaossa. (Kolehmainen & Räbinä 2020, 322–323.)

Positiivisen ennakkoperintöolettaman pääsääntöön on kuitenkin muutamia poikkeuksia. Lahjaa ei oteta huomioon ennakkoperintönä, jos kaikki rintaperilliset ovat saaneet samansuuruisen lahjan, ainoa rintaperillinen on saanut lahjan, tai jos lahjakirjassa on maininta, ettei lahjaa tule ottaa huomioon ennakkoperintönä. (Verohallinto 2021a.) Lisäksi negatiivisen ennakkoperintöolettaman mukaan muun kuin rintaperillisen osalta lahjaa ei oleteta ennakkoperinnöksi. Tällöin lahja on nimettävä määräyksellä lahjakirjassa ennakkoperinnöksi, jos sen halutaan vaikuttavan lahjansaajan perintöosaan. (Kolehmainen & Räbinä 2020, 324.)

Perinnönjaossa ennakkoperinnöt lisätään kuolinpesän jäämistöön, jolloin koko kuolinpesän varallisuus kasvaa. Tästä summasta perintö jaetaan normaalisti perillisten kesken, ottaen huomioon ennakkoperinnön saaneen lahjan osuuden. Ennakkoperinnön saanut saa siis vähemmän omaisuutta kuin muut, sillä hän on saanut jo ennakkoperintöä. (Minilex julkaisuaika tuntematon.) Ennakkoperinnön saanut perillinen saa vähentää ennakkoperinnöstä kuolinhetkellä voimassa olevan lahjaveroaosateikon mukaisen lahjaveron perintöverosta, koska on maksanut siitä jo kerran lahjaveron. Tällöin perintöveron vaikutus on pienempi, sillä perinnönjaossa ei tule maksaa veroa uudelleen jo kertaalleen verotetusta ennakkoperinnöstä. (Verohallinto 2015.)

Muut kuin ennakkoperinnöt eli tavalliset lahjat otetaan huomioon perintöverotuksessa vain, jos perillinen on saanut tällaisen lahjan enintään 3 vuotta ennen perinnönjättäjän kuolemaa. Tällöin lahjan arvo lisätään vain lahjan saajan perintöosuuteen ja perintövero lasketaan koko summan perusteella. Perintöverosta vähennetään vielä aiemmin maksettu lahjavero, joka on ollut voimassa perinnönjättäjän kuolinhetkellä. (Verohallinto 2015.)

Perintöverosuunnittelussa kannattaakin ottaa huomioon ennakkoperinnön mahdollisuus ja siitä saadut verohyödyt. Verohyötyä voi saada ottamalla huomioon ennakkoperintöolettamat, jäämistön jakaminen ennakkoperintönä vai lahjana sekä lahjakirjan mahdollisuuden.

3.5 Verovapaat lahjat

Perintö- ja lahjaverosuunnittelun parhaita ja helpoimpia keinoja ovat verovapaat lahjat, joista lahjansaajan ei tule maksaa lahjaveroa ollenkaan. Verovapaiden lahjojen suunnittelussa on kuitenkin muistettava tietyt rajat verovapaudelle. Yksi näistä on niin sanottu kolmen vuoden sääntö. Pyrkimys lahjaveron vähentämiseen lahjojen ajallisella pilkkomisella ei aina tuo verohyötyä. 3 vuoden säännön mukaan lahjaveroa on maksettava myös silloin, kun samalta lahjanantajalta saatujen lahjojen yhteisarvo on 5 000 euroa tai enemmän viimeisen kolmen vuoden aikana. Jos lahjoja saadaan useita kolmen vuoden aikana, lahjojen arvot lasketaan yhteen ja vähennetään aiemmin maksettu lahjavero, jolloin saadaan uusi lahjavero uudelle lahjalle. Tällöin mahdolliset aiemmat verovapaat lahjat

voivat muuttua verollisiksi, kun lahjoituksia on tarpeeksi useita samalta henkilöltä kolmen vuoden aikana. (Fasoulas ym. 2019, 343–344; PerVL 1940/378 20 §.)

Yksi yleisimmistä lahjan muodoista on rahalahja. Rahalahjaan, kuten muihinkin lahjoihin, käytetään lahjaveroasteikkoa (taulukko 3 ja taulukko 4) verojen määrittelyyn. Rahalahja on täten verovapaa, jos sen arvo on alle 5 000 euroa. Rahalahjan verotuksessa sovelletaan jo aiemmin mainittua 3 vuoden sääntöä. Sama lahjanantaja voi siis tehdä korkeintaan 5 000 euron lahjoituksen korkeintaan 3 vuoden välein, jotta rahalahja on veroton. Verosuunnittelun näkökulmasta on kuitenkin tärkeää huomata, että nämä rajoitukset ovat lahjanantajakohtaisia. Sen myötä esimerkiksi kummatkin vanhemmat voivat antaa lapselleen 4 999 euroa kolmen vuoden välein verottomasti. Tämä on merkittävästi edullisempi ratkaisu verrattuna 10 000 euron kertalahjoitukseen yhdeltä vanhemmalta. (Verohallinto 2021b.)

Esimerkki: Isovanhemmat haluavat lahjoittaa lapsenlapselleen yhteensä 6 000 euroa. Jos toinen isovanhempi lahjoittaisi kerralla 6 000 euroa, tästä menisi lahjaveroa 108 euroa. Lahjavero voitaisiin kuitenkin suunnittelulla välttää kokonaan, jos isovanhemmat lahjoittaisivat 6 000 euroa puoliksi, jolloin kumpikin lahjoittaisi 3 000 euroa verovapaasti. Toisessa vaihtoehdossa toinen isovanhemmista lahjoittaa ensin 4 999 euroa verovapaasti ja kolmen vuoden päästä loput 1 001 euroa myös verovapaasti. Tällöin tulee huomioitua kolmen vuoden sääntö, jolloin kummastakaan lahjoituksesta ei mene lahjaveroa.

Verovapaasti voi lahjoittaa tavanomaista koti-irtaimistoa, jonka arvo on korkeintaan 4 000 euroa. Koti-irtaimiston on oltava tarkoitettu lahjansaajan tai hänen perheensä käyttöön. Irtaimistoa voi lahjoittaa useampia samalta henkilöltä, sillä lahjoja ei lasketa yhteen. Yksittäisen lahjan arvo ei saa kuitenkaan olla yli 4 000 euroa. (Fasoulas ym. 2019, 346.) Koti-irtaimisto pitää sisällään huonekalut, matot, taloustavarat, elektroniikkalaitteet sekä vaatteet. Koti-irtaimiston tulee olla tavanomaista, jotta sitä saa luovuttaa verovapaasti. Täten esimerkiksi antiikkiesineet tai korut eivät kuulu tavanomaiseen koti-irtaimistoon. (Puronen 2015, 366–367.)

Esimerkki: Laura ja Mikko muuttavat ensimmäiseen yhteiseen asuntoonsa. Mikon isä haluaa tukea pariskuntaa ja ostaa heille 3 500 euron arvoisen sohvaryhmän. Mikon äiti taas ostaa pariskunnalle television, joka maksaa 1 500 euroa. Koska lahjat ovat lahjanantajakohtaisesti alle 4 000 euron arvoisia ja ne tulevat lahjansaajan ja hänen perheensä käyttöön, lahjoista ei tule maksettavaksi lahjaveroa.

Elatuslahja on erityinen lahjan muoto, josta ei tarvitse maksaa lahjaveroa. Elatuslahjan verovapaus liittyy siihen, että lahjan antaja maksaa lahjansaajan elatukseen liittyviä kuluja ilman, että nämä varat menevät lahjansaajalle. Tällaisia kuluja voivat olla koulutukseen liittyvät lukukausimaksut, tai muut koulutukseen, kasvatukseen ja elatukseen liittyvät maksut. Tärkeintä verovapauden toteutumisen kannalta on, että elatuslahjat maksetaan suoraan laskun lähettäjälle, eikä lahjansaajan tilille. Näin ollen voidaan näyttää toteen, että lahja menee suoraan kasvatukseen, koulutukseen tai elatukseen liittyviin menoihin. Kyseisiä lahjoja ei myöskään lasketa yhteen muiden veronalaisten tai verovapaiden lahjojen kanssa. (Rehn 2008, 76–77; Fasoulas ym. 2019, 346.)

Esimerkki: Tiina lähtee opiskelemaan ulkomaille yliopistoon. Yliopistossa lukukausimaksut kustantavat 10 000 euroa. Tiinan kummisetä haluaa auttaa häntä taloudellisesti ja maksaa kyseisen lukukausimaksun suoraan yliopistolle. Koulutuskulujen maksaminen on verovapaata, sillä maksu menee suoraan kolmannelle osapuolelle ilman, että se kulkee Tiinan kautta.

3.6 Lahjaluonteinen kauppa

Lahjaluonteinen luovutustoimi tulee kyseeseen, kun kauppa toteutetaan alihintaan verrattuna kaupankäynnin kohteena olevan omaisuuden käypään arvoon. Kohde katsotaan alihintaan myydyksi ja täten lahjaluonteiseksi kaupaksi, jos sen hinta on alle 75 % omaisuuden käyvästä arvosta. (Puronen 2015, 300.) Perintö- ja lahjaverolainlain 3 luvun 18 § mukaan alihintaisessa kaupassa käyvän hinnan ja maksetun hinnan erotus katsotaan lahjaksi, jos lahjanantaja tai lahjansaaja asuu lahjoitushetkellä Suomessa. Tästä lahjaksi katsotusta erotuksesta tulee maksaa lahjaveroa lahjaveroasteikon mukaan (Puronen 2015, 300).

Lahjaluonteinen kauppa voi tulla eteen esimerkiksi tilanteessa, jossa vanhemmat haluavat myydä asuntonsa lapselleen markkinahintaa halvemmalla hinnalla. Tässä tilanteessa lahjaluonteisen kaupan tunnusmerkit kannattaa pitää mielessä, sillä hyvin halvalla myydystä omaisuudesta saattaa tulla maksettavaksi lahjaveroa. (Puronen 2015, 302.)

Esimerkki: Kiinteistövälittäjä on arvioinut asunnon käyväksi arvoksi 200 000 euroa. Vanhemmat voivat myydä asunnon lapselleen 150 000 eurolla ilman, että tästä aiheutuu lahjaveroseuraamuksia, sillä kauppahinta on tasan 75 % käyvästä arvosta eikä täten vielä lasketa alihintaiseksi. Jos taas asunto myytäisiin 140 000 eurolla, joka on alle 75 % omaisuuden käyvästä arvosta, katsottaisiin käyvän arvon ja myyntihinnan välinen erotus 60 000 euroa lahjaksi. Tästä tulisi suorittaa lahjaveroa I lahjaveroasteikon mukaisesti 5 300 euroa.

Joskus omaisuuden käypää arvoa on vaikea määrittää, joka voi aiheuttaa myös vahingossa alihintaisen kaupan. Tällöin on mahdollista hakea ennakkoratkaisua Verohallinnolta, jolloin ennakkopäätöksessä arvostetaan omaisuus sen käypään arvoon. (Rehn 2008, 76.) Käyvän arvon määrittämiseen voi kiinteistö- tai asunto-osakekaupoissa käyttää myös kiinteistönvälittäjää, joka ammatinsa puolesta osaa määrittää käyvän arvon (Verohallinto 2018).

3.7 Yhteiseksi saatu omaisuus testamentilla tai lahjana

Omaisuuksia voi lahjoittaa yhteiseksi kahdelle tai useammalle henkilölle, tai tätä tarkoitusta varten voi tehdä yhteistestamentin. Tällöin perintö- tai lahjavero määrätään sen mukaan, kuka omaisuuden saajista on kaukaisinta sukua testamentintekijälle tai lahjoittajalle. Tästä poikkeuksena on tapaus, jos lahja tai perintö tulee aviopuolisolle. Tällöin vero määräytyy läheisempää sukua olevan mukaan. (PerVL 1940/378 15 §, 21 §.)

Yhteislahjaa verotetaan yhtenä kokonaisuutena, jos lahjakirjassa on merkintä yhteislahjasta. Silloin yhteiseksi saadusta lahjasta määrätään vain yksi yhteinen vero maksettavaksi, josta kaikki lahjan saajat ovat vastuussa. Verot tulevat siis jaettavaksi jokaisen lahjansaajan kesken tai haluamissaan osissa, toisin kuin normaalissa lahjassa, jolloin jokaisen osuutta verotettaisiin erikseen. (Verohallinto 2016.) Perintöverotuksen parissa yhteislahja voidaan ottaa huomioon lisäyksenä, jolloin suhteellinen

osuus lahjan arvosta lisätään pesän varoihin tai perinnönsaajan perintöosuuteen. Lopuksi maksettavaksi tulevasta perintöverosta voidaan vähentää suhteellinen osuus yhteislahjan lahjaverosta. (Kolehmainen & Rabinä 2020, 369–370.)

Esimerkki: Anne ja hänen paras ystävä Milla saavat yhteislahjan Annen äidiltä. Lahja on arvoltaan 50 000 euroa, ja lahjakirjassa on maininta yhteislahjasta. Tällöin kaverukset saavat yhteisen lahjaveron maksettavaksi. Lahjavero määräytyy kauimmaisen lahjansaajan sukulaissuhteen mukaan, eli tässä tapauksessa Millan mukaan. Milla ei ole lahjanantajan lähisukua, joten lahjaveroa tulee maksettavaksi II veroluokan mukaan 10 150 euroa.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, kuinka paljon sijoittajat tietävät perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista sekä kuinka paljon he toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin sijoittajien omaisuutta, jotta analyysissa pystyttiin selvittämään, minkälaisia perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja kohderyhmän voisi hyödyntää. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoina tarkoitetaan teoriaosuudessa ilmi tulleita verosuunnittelukeinoja kuten testamentti, lahjaluonteinen kauppa sekä verovapaat lahjat. Perintö- ja lahjaverojen suunnittelulla tarkoitetaan perinnön jättäjän tai lahjoittajan suunnitelmallista toimintaa, jonka seurauksena perinnön tai lahjan saajan hyödykkeestä maksettavat verot pienenevät.

4.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Määrällisen tutkimuksen avulla saadaan selville tietoa, joka perustuu tilastoihin ja numeroihin. Tavoitteena on saada selville yleisluontoisia lainalaisuuksia ja kuvata ilmiötä numeerisen tiedon pohjalta. Tämän takia tutkimusmuoto edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta. Määrällinen tutkimus sopii hyvin asioiden välisten riippuvuuksien tai muutosten selvittämiseen. (Heikkilä 2014, 7–8.) Tutkimuksen aineisto kerätään usein lomakkeilla, internetkyselyillä tai henkilökohtaisilla haastatteluilta, joiden kysymykset ovat strukturoituja. Nämä tiedonkeruumenetelmät ovat tehokkaita, nopeita sekä halpoja, joten ne sopivat määrälliseen tutkimuksen aineiston keruuseen. (Heikkilä 2014, 16–18.) Tutkimuksen muodoista otantatutkimus sopii internetkyselyihin. Otantatutkimuksessa tutkitaan vain osaa perusjoukosta. Menetelmä sopii tutkimusmenetelmäksi, jos kaikkia perusjoukon jäseniä ei voi tavoittaa tai tutkia. (Heikkilä 2014, 23–24.)

Tässä opinnäytetyössä tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena otantatutkimuksena, jonka tulokset saatiin selville Webropol-kyselylomakkeen pohjalta. Määrällinen tutkimusmuoto soveltuu kyseiseen tutkimukseen, koska kohderyhmää halutaan tutkia yleisesti. Lisäksi määrällisen tutkimuksen myötä tuloksista saatiin numeraalista tietoa, jonka pohjalta tehtiin johtopäätöksiä tietyistä toimintatavoista. Tutkimustapa oli itsevalikoituva otantatutkimus, sillä kaikkia perusjoukon jäseniä ei voitu tavoittaa. Perusjoukkona pidetään kaikkia sijoittajia. Otannan myötä tutkimuksessa tutkittiin vain osaa perusjoukosta, eli joukkoa, jotka ovat liittyneinä tutkimukseen käytettävissä Facebook-ryhmissä. Tutkimuksessa ei ollut tarpeen ymmärtää kohdejoukkoa, sillä tutkimuksen tavoite oli saada selville määriä. Näiden syiden takia tutkimusmetodiksi valikoitui juuri määrällinen tutkimus laadullisen tutkimuksen sijaan.

Tutkimuksessa mitattiin kohdejoukon tietämystä perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista sekä kuinka paljon he toteuttavat kyseisiä keinoja. Tutkimuksessa haluttiin saada selville, mitä keinoja sijoittajat tietävät verosuunnittelusta. Osittain tutkittiin myös siis tietyn verosuunnittelukeinon tunnettavuutta kohdejoukon keskuudessa. Lisäksi haluttiin saada selville, paljonko sijoittajat käyttävät kyseisiä verosuunnittelukeinoja. Näiden tietojen pohjalta pystyi tekemään päätelmiä kohderyhmälle sopivista perintö- ja lahjasuunnittelukeinoista.

Tutkimuksessa tutkittavien aiheiden käsitteet operationalisoidaan, eli muutetaan tutkittavat käsitteet mitattavaan muotoon (Vilka 2007, 36). Tässä tapauksessa tutkimuksen tavoitteet muutettiin mitattaviin muotoihin eli operationalisoitiin tutkimuskysymyksiksi, joihin pystyi vastaamaan määrällisillä keinoilla.

Tutkimuskysymyksiä mitataan erilaisin mitta-asteikoin. Mitta-asteikkoja ovat esimerkiksi laatueroasteikko, järjestysasteikko sekä suhdeasteikko. Mitta-asteikot ovat erilaisia, sillä osaa tutkimuskysymyksistä ei voi asettaa mitattavan ominaisuuden mukaan järjestykseen ja osasta pystytään selvittämään erilaisia tunnuslukuja. Näin tutkimuksesta saadaan erilaisia tietoja selville, joka auttaa määrällisen tutkimuksen analysoinnissa. (Heikkilä 2014, 60–61.) Tässä tutkimuksessa käytettiin mitta-asteikkoina laatueroasteikkoa, järjestysasteikkoa sekä suhdeasteikkoa.

4.2 Kyselylomakkeen laadinta

Kyselylomakkeen kysymysten on tärkeää vastata tutkimusongelman kysymyksiin. Lomakkeen kysymykset laaditaan arkikieleen sopivaksi, jotta vastaajat ymmärtäisivät kysymyksen oikealla tavalla. Kyselylomakkeen laatiminen on siis tärkeää tutkimuksen luotettavuuden kannalta. Kyselylomake on vakioitu, eli kaikilta kyselyyn vastaavilta kysytään täysin samat asiat. (Vilka 2007, 27.)

Kysymyksiä voi olla erityyppisiä: suljettuja, avoimia tai sekamuotoisia kysymyksiä. Avoimet kysymykset ovat kysymyksiä, joihin vastaaja vastaa sanallisesti. Avoimet kysymykset ovat helppoja laatia, mutta työläämpiä käsitellä, sillä sanalliset vastaukset voivat olla vaikeita luokitella. Toisaalta avointen kysymysten kautta voi saada uudenlaisia näkökulmia. Suljetuissa kysymyksissä vastaajalle on annettu valmiiksi vaihtoehdot, joista saa valita sopivan vaihtoehdon. Suljetut kysymykset ovat helppoja tulkita sekä vastaaminen niihin on nopeaa. Haasteen suljettuihin kysymyksiin tuo se, että jokaiselle vastaajalle tulisi löytyä sopiva vaihtoehto, joka tulee huomioida kyselylomakkeen tekemisessä. Lisäksi kysymyksen asettelu ja vastausvaihtoehdot on mietittävä tarkkaan, jotta niillä ei johdattele vastaajaa. Sekamuotoiset kysymykset ovat usein suljettuja kysymyksiä, jossa on myös avoimen vastauksen vaihtoehto. Näitä käytetään usein, kun vastausvaihtoehtoina voi suljettujen kysymysten lisäksi olla myös paljon muitakin. (Heikkilä 2014, 34–37.)

Kysymyksissä on tärkeää kysyä vain yhtä asiaa kerrallaan, jotta vastaus saadaan oikeaan kysymykseen. Lomake ei saa olla liian pitkä, sillä muuten vastaaja saattaa kyllästyä vastaamiseen ja jättää vastaamatta. Kysymykset etenevät loogisesti, aluksi kysytään usein helpoimpia taustatietoja (ikä, sukupuoli). Ulkoisesti lomakkeen tulee olla selkeä, siisti sekä hyvin aseteltu. Lisäksi kyselylomakkeen yhteydessä on usein saatekirje, joka kertoo tutkimuksen tarkoituksen ja tekijän sekä muita oheistietoja. (Heikkilä 2014, 33, 50.)

Kysely sopii määrälliseen tutkimukseen tutkimustavaksi, koska tutkittavia määrällisessä tutkimuksessa saattaa olla paljon ja tutkittavat harvoin ovat samassa tilassa tutkimusta varten. Lisäksi tulokset ovat helpompi analysoida määrällisesti kuin esimerkiksi haastattelulla saadut vastaukset. (Vilka 2007, 28.)

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen aineisto kerättiin Webropol-kyselylomakkeella (Liite 1.). Kyselylomakkeen kysymykset olivat vakioituja. Tutkimuskysymyksistä 10 olivat suljettuja kysymyksiä, joista

muutamassa voi valita enemmän kuin yhden vastausvaihtoehdon. Täysin avoimia kysymyksiä ei ole yhtään, mutta sekamuotoisia kysymyksiä on 3. Kyselylomake tehtiin selkeäksi ja helpoksi vastata, ja jokaisessa kysymyksessä kysytään vain yhtä asiaa. Tämän takia samantyyllisiä kysymyksiä oli useampia. Kyselylomake testattiin ennen julkistamista, jotta nähtiin kyselyn mahdolliset puutteet ja viat. Tutkimuksen linkin toimivuus testattiin, jotta tutkimukseen vastaaminen onnistuisi. Lisäksi lomakkeen toimintaa arvioitiin esimerkkivastausten toimesta, jotka eivät vielä tallentuneet tutkimustuloksiin. Kyselyssä oli muutama kysymys, jossa yksi vastaus sulkee toisen pois. Esimerkiksi kysymyksessä ”Mitä keinoja käytät tai olet käyttänyt perintö- ja lahjaverosuunnittelussa” oli mahdollista valita vaihtoehto ”en mitään edellisistä”. Jos vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon, kysymyksen muut vastausvaihtoehdot lukkiutuivat, eikä niitä voinut valita yhtä aikaa kyseisen vastausvaihtoehdon ollessa valittuna. Näiden kyselyn sisään rakennettujen toimintojen toimivuus testattiin, ja kysely todettiin toimivaksi. Kyselylomakkeen alussa oli saate, joka kertoi tutkimuksen tarkoituksen, toteuttajan sekä lisätietoja tutkimuksesta. Lisäksi saatteessa korostettiin kyselyn olevan täysin anonyymi, jolloin vastaajien henkilötietoja ei tutkimuksessa kerätä.

4.3 Kohderyhmä ja aineiston hankinta

Tutkimuksen kohdejoukkona toimivat sijoittajat. Sijoittajat ovat kohderyhmä, joilla on erilaisia sijoituksia esimerkiksi arvopapereita tai kiinteää omaisuutta. Sijoittajilla on varallisuutta ja näin ollen he tulevat todennäköisesti jossain vaiheessa jättämään perintöä tai antamaan lahjoja. Usein myös sijoittamalla saadut varat ovat suurehkoja, joten lahjoista tai perinnöstä tulisi suuria veroja maksettavaksi. Näiden seikkojen takia kohderyhmäksi valikoitui juuri sijoittajat, sillä varsinkin heillä perintö- ja lahjaverosuunnittelu on hyödyllistä verojen minimoinnin näkökulmasta. Tämän opinnäytetyön kautta sijoittajat pystyvät tutustumaan erilaisiin perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoihin ja hyötymään esille tulleista keinoista ja pienentämään omaisuudestaan aiheutuvia verovaikutuksia.

Aineisto hankittiin Webropol-kyselyllä kahdesta Facebookin sijoittamiseen liittyvästä ryhmästä: Sijoituskerho sekä Vauras Nainen. Näissä ryhmissä on jäseniä yhteensä yli 160 000. Kysely siis tavoitti paljon sijoittajia, joten kohderyhmän tavoittaminen onnistui hyvin. Tein kyseisiin ryhmiin etusivuille julkaisut, joissa pyysin jäseniä vastaamaan opinnäytetyöhöni liittyvään kyselyyn julkaisussa olevasta linkistä. Verkkokysely avautui 29.10.2021 ja sulkeutui 5.11.2021. Tavoitteena oli saada yli 100 vastaajaa. Tämä tavoite täyttyi, kun kyselyyn vastasi 187 henkilöä. Aineiston käsittelyvaiheessa tutkimuksesta jouduttiin hylkäämään 2 vastaajaa asiattomien lomakkeiden vuoksi. Kohderyhmää tarkastellaan itsevalikoidun otantatutkimuksen kautta, eli tutkimuksessa on osa sijoittajista edustettuna. Kaikkia sijoittajia ei voitu tavoittaa, sillä perusjoukko on suuri. Sijoittamiseen liittyvien Facebook-ryhmien kautta perusjoukosta tavoitettiin sen verran sijoittajia, jotta otantaa pystyttiin käyttämään. Otannan myötä saadaan hyvä kokonaiskuva kohderyhmästä, vaikka yleistettävyyttä tulee pohtia kriittisesti otannan myötä.

4.4 Aineiston käsittely ja analysointi

Kvantitatiivisen tutkimuksen aineiston käsittelyssä on kolme vaihetta. Näitä vaiheita ovat lomakkeiden tarkastus, aineiston muuttaminen laskettavaan muotoon sekä aineiston tarkastaminen. Aineistoa käsitellään heti, kun tutkimusaineisto on saatu kasaan ja kyselyn vastaamisaika on päättynyt. Aineisto tulee tarkastaa tulkintavirheiden välttämiseksi, jotta tutkimustulokset eivät vääristy. Lomakkeet tarkastetaan mahdollisten asiattomien lomakkeiden sekä huonosti täytettyjen lomakkeiden varalta. Samalla aineisto siirretään esimerkiksi Exceliin, jotta sitä on helpompi käsitellä. Kadolla tarkoitetaan puuttuvia tietoja kyselyssä, joita on syytä tarkastella kriittisesti. (Vilkkä 2007, 106.) Tämän opinnäytetyön tutkimuksessa lomakkeista 2 hylättiin, koska ne olivat asiattomasti täytettyjä. Kyseiset lomakkeet poistettiin aineistosta, jotta tutkimuksen tulokset eivät vääristy. Sekamuotoisissa kysymyksissä avoimiin kysymyksiin oli vastattu vain asiallisesti. Vastaajien on pitänyt vastata kaikkiin kysymyksiin, jotta lomake on voitu lähettää. Tulokset siirtyivät onnistuneesti Excel-taulukkoon havaintomatriisiksi, jonka lisäksi jokaisesta kysymyksestä sai yksittäiset havaintokuvaajat. Aineisto myös tarkastettiin siirron jälkeen, jotta kaikki aineisto varmasti saatiin analyysiin mukaan. Aineistoa ei tarvinnut muuttaa erikseen laskettavaan muotoon, sillä muuttujat olivat joko lukumääräisiä tai ne olivat jo ennalta määritelty. Lisäksi kysymykset olivat vakioitu jo kyselylomaketta tehdessä, joten yhdistelytoimenpiteitä ei tarvinnut tehdä.

Aineistosta voidaan saada monenlaista tietoa tutkimuksen muuttujista. Analysoinnissa voi käyttää apuna keskilukuja, jotka kuvaavat havaintoarvojen sijaintia. Tällaisia lukuja olivat esimerkiksi keskiarvo ja mediaani. Yksittäisestä muuttujasta voi selvittää useampia muuttujia kuvaavia tunnuslukuja, koska yhdellä tunnusluvulla harvoin saa parasta tietoa aineistosta. Yksittäisten tilastojen lisäksi tuloksista on hyödyllistä selvittää riippuvuussuhteita kahden eri muuttujan välillä. Näitä riippuvuussuhteita saadaan selville ristiintaulukoinnin avulla. Ristiintaulukointi antaa tietoa, onko muuttujien välillä yhteyttä tai riippuvuutta. (Vilkkä 2007, 119–120.) Tutkimuksen aineisto analysoitiin Excel-taulukkolaskentaohjelmassa. Aineiston analyysissä käytettiin paljon ristiintaulukointia, sillä tutkimuksessa haluttiin selvittää muuttujien välisiä yhteyksiä ja riippuvuuksia. Lisäksi muutamista kysymyksistä pystyi laskemaan keskilukujen avulla tunnuslukuja, joita käytettiin analysoinnin apuna.

Vastausten vertailua varten kysymykset jaetaan eri mitta-asteikoihin, joiden perusteella tunnusluvut lasketaan ja tuloksia pystyy vertailemaan toisiinsa. Mitta-asteikkoja ovat esimerkiksi laatueroasteikko, järjestysasteikko sekä suhdeasteikko. Laatueroasteikon kysymyksillä voi esittää numeraalisesti samankaltaisuutta tai erilaisuutta, mutta ei asettamaan järjestykseen. (Vilkkä 2007, 48.) Järjestysasteikoista yksi suosittu asteikko on Likertin 4-portainen asenneasteikko, jolla saadaan selville asenteita ja mielipiteitä. Järjestys- eli ordinaaliasteikolla voidaan mitata samanlaisuutta sekä erilaisuutta ja sen lisäksi esittää luokat järjestyksessä. Suhdeasteikolla mitataan havaintojen etäisyyttä toisistaan. (Vilkkä 2007, 46–50.) Tässä tutkimuksessa esimerkiksi sukupuoli sekä varallisuuden muodot mitattiin laatueroasteikolla. Suurin osa tutkimuksen kysymyksistä mitattiin järjestysasteikolla. Likertin asteikosta käytettiin 4-portaista asteikkoa, jossa ääripäissä 1 ja 4 oli vastaukset täysin samaa mieltä tai täysin eri mieltä. Asteikoilla 2–3 oli neutraalimmat vaihtoehdot, jotka olivat osittain samaa mieltä tai osittain eri mieltä. Likertin asteikoista valittiin juuri 4-portainen asteikko, koska myöhemmin haluttiin jakaa vastauksia kahteen osaan, joko vähintään osittain samaa mieltä oleviin

tai vähintään osittain eri mieltä oleviin. Kolmas mitta-asteikko on suhdeasteikko, jota koskien tutkimuksessa on yksi kysymys koskien velattoman varallisuuden määrää.

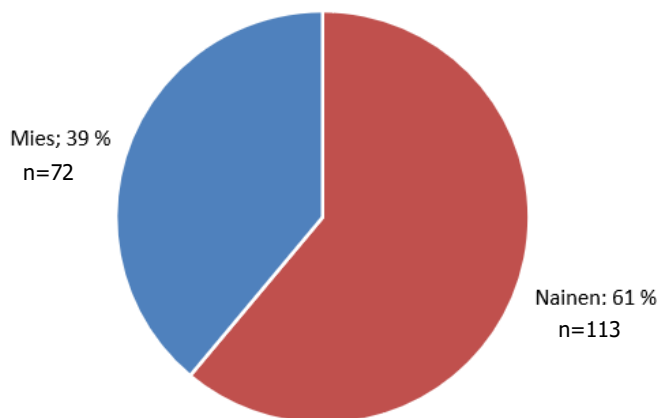
Aineisto analysoitiin Excelissä, johon tutkimustulokset vietiin numeromuodossa. Numerot tarkoittivat tiettyä asiaa, esimerkiksi sukupuolta kysyvässä kysymyksessä 1=nainen ja 2= mies. Kaikki vastaukset olivat siis aluksi numeroina, jotka tuli muuttaa kirjalliseen muotoon analysointivaiheessa. Tämä tapahtui muuttamalla numerot tekstiksi, jotka olivat ennakkoon määritelty. Näin vastauksista pystyttiin laskemaan numeraalisesti sijaintilukuja, jotka varmistavat aineistosta saatujen kuvaajien luotettavuutta.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä kappaleessa tarkastellaan toteutetun tutkimuksen tuloksia. Tuloksista käsitellään taustatietoja, sijoittajien perintö- ja lahjaverosuunnittelun tietämystä sekä toteuttamista. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, kuinka paljon sijoittajat tietävät perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista ja kuinka paljon he toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua.

5.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 187 vastaajaa. Näistä kuitenkin aineiston käsittelyvaiheessa 2 vastausta jouduttiin hylkäämään epäasiallisesti vastattujen lomakkeiden vuoksi. Näin ollen tutkittuja vastaajia oli 185 kappaletta. Vastaajista 39% olivat miehiä ja 61% naisia (kuva 2).

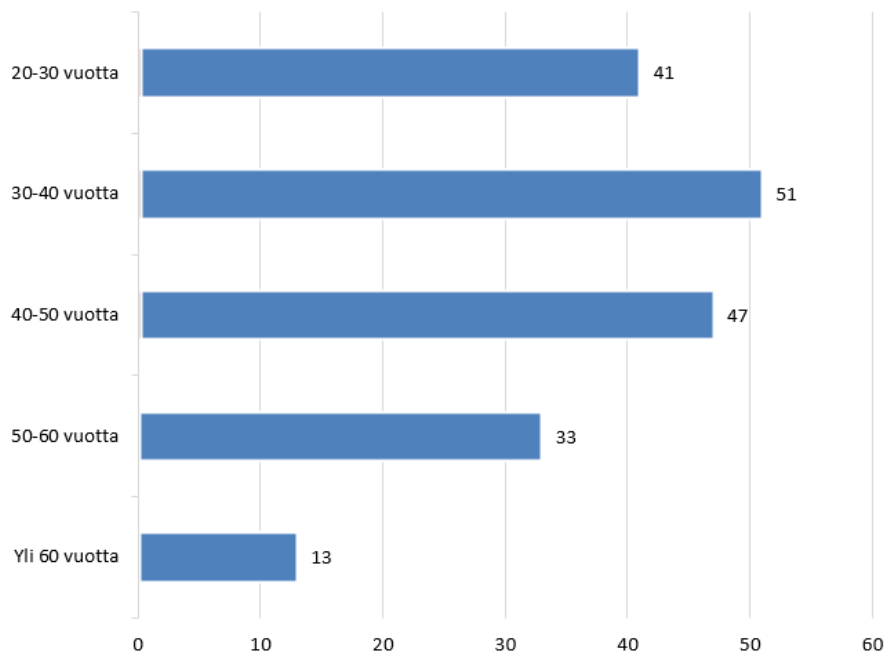

KUVA 2. Vastaajien sukupuolijakauma

Vastaajien ikää kysyttiin eri asteikoilla, josta vastaaja sai valita ikäluokan, johon kuuluu. Ikäjakauma jakautui melko tasaisesti (kuva 3) 20–60-vuotiaiden välillä. Suurin ikäryhmä oli 30–40-vuotiaat, joihin 51 vastaajaa (28 %) ilmoitti kuuluvansa. Toiseksi suurin ryhmä oli 40–50-vuotiaat 47 vastaajalla (25 %). Kolmanneksi suurin ryhmä oli 20–30-vuotiaat, joita oli yhteensä 41 (22 %). 50–60-vuotiaita

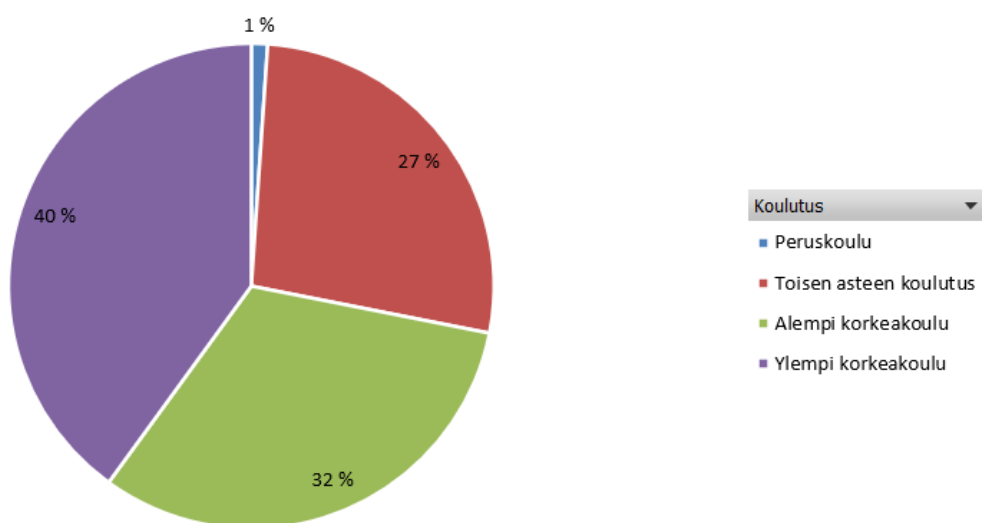

vastaajia oli 33 (18 %). Vähiten vastaajia oli yli 60-vuotiaiden ryhmässä, johon kuului 13 vastaajaa (7 %).

KUVA 3. Vastaajien ikäjakauma

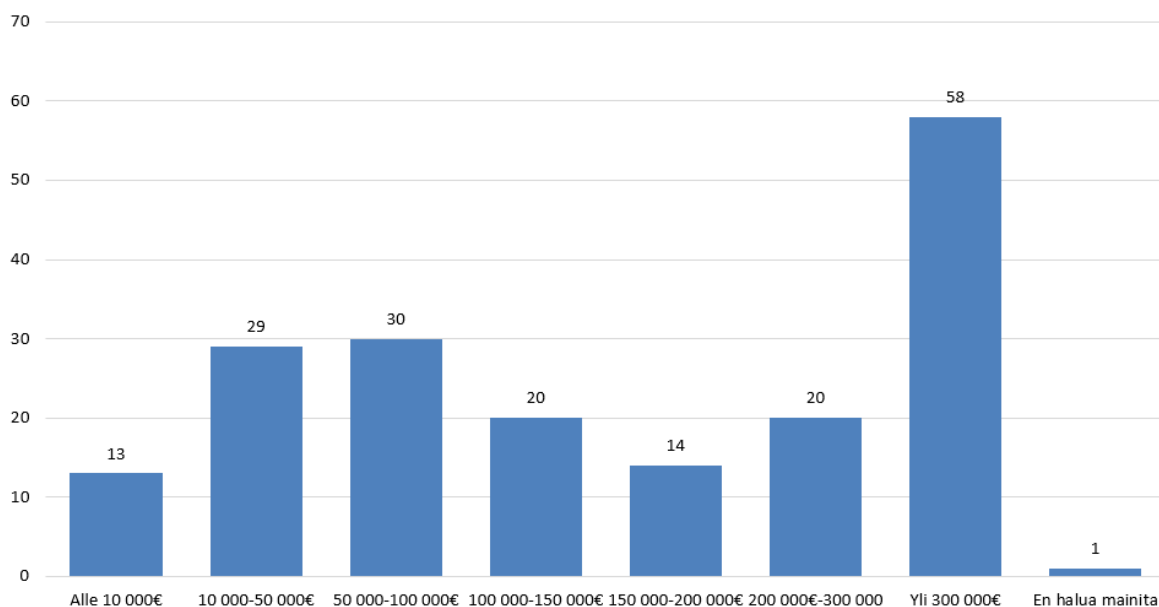
Kyselyyn vastanneilta kysyttiin heidän koulutusastettaan (kuva 4). Suurin osa vastanneista on suorittanut korkeakoulututkinnon, sillä alemman korkeakoulun käyneitä oli 32 % vastaajista sekä ylemmän korkeakoulun käyneitä 40 %. Suurin osa siis on suorittanut myös ylemmän korkeakoulututkinnon. 27 % vastaajista ilmoitti käyneensä toisen asteen koulutuksen eli lukion tai ammattikoulun. Peruskoulun korkeimpana koulutusasteena ilmoitti 1 % vastaajista.

KUVA 4. Vastaajien koulutusjakauma

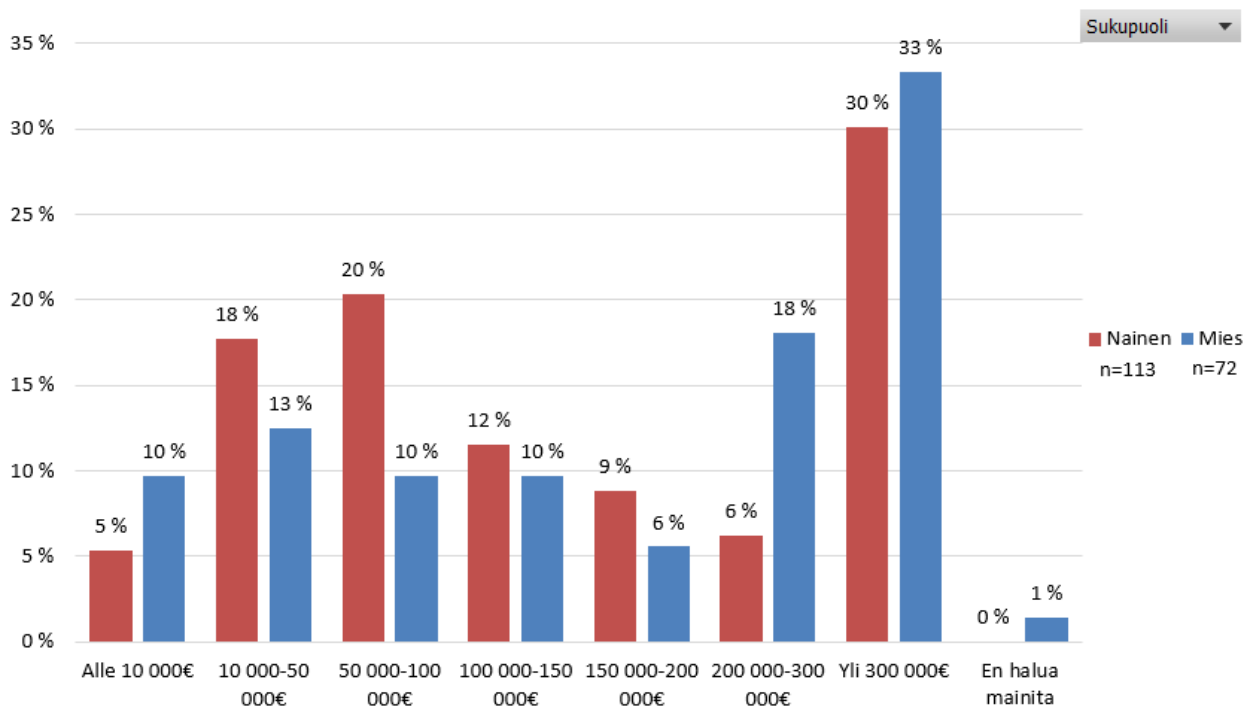
5.1.1 Vastaajien velaton varallisuus

Vastaajilta kysyttiin heidän velattoman varallisuutensa arvoa (kuva 5). Valittavissa oli 8 vastausvaihtoehtoa, joista pienin vaihtoehto varallisuuden arvolle oli alle 10 000 € ja suurin yli 300 000 €. Vastaaja pystyi myös halutessaan jättää kysymykseen vastaamatta ja valita vaihtoehdon ”en halua mainita”. 7 % eli 13 henkilöä kertoi varallisuutensa olevan alle 10 000 €. Tästä seuraavaan luokkaan, 10 000–50 000 €, vastasi kuuluvansa 29 henkilöä (16 %) vastaajista. 50 000–100 000 € luokka oli melko tasavertainen edellisen kanssa, sillä 30 henkilöä (16 %) ilmoitti omaisuuden arvokseen kyseisen luokan. 20 henkilöä (11 %) vastasi kuuluvansa 100 000–150 000 € luokkaan, kun taas 150 000–200 000 € luokkaan kuului hieman vähemmän eli 14 henkilöä (8 %). Seuraavaan, 200 000–300 000 € luokkaan kuului 20 henkilöä (11 %), mikä on täysin saman verran kuin 100 000–150 000 € luokkaan. Viimeisessä luokassa velattoman varallisuuden arvoksi oli määritetty yli 300 000 €. 58 henkilöä (31 % kaikista vastaajista) ilmoitti kuuluvansa tähän ryhmään. 1 vastaaja ei halunnut mainita velattoman varallisuutensa arvoa.

KUVA 5. Vastaajien velaton varallisuus jakauma

Vastaajat sijoittuivat melko tasaisesti alle 300 000 € varallisuusluokkiin, mutta sitä suuremmassa yli 300 000 € luokassa vastaajamäärä oli suurempi kuin missään luokassa sitä ennen. Sama ilmiö oli nähtävissä myös, kun vertailtiin nais- ja miesvastaajien jakautumista kyseisiin varallisuusluokkiin (kuva 6). Alle 200 000 € varallisuusluokissa naisia oli prosentuaalisesti enemmän kuin miehiä. Poikkeuksena alle 10 000 € varallisuus, jossa miesvastaajia oli suhteutettuna enemmän kuin naisia. Kaikista naisista 30 % kuuluvat suurimpaan varallisuusluokkaan kuten myös miehistä, joista 33 % kuuluvat yli 300 000 € luokkaan. Vertailu naisten ja miesten välillä tehtiin vertaamalla kyseiseen varallisuusluokkaan vastanneiden naisten lukumäärää naisten kokonaismäärään ja samalla tavalla miesten kohdalla. Näin tutkimustulokset eivät vääristy, sillä mies- ja naisvastaajia on eri määrät.

KUVA 6. Naisten ja miesten velattoman varallisuuden jakautuminen varallisuusluokkiin

Kyselyyn vastanneiden varallisuuden jakautuminen eri ikäluokissa on nähtävissä taulukossa 6. 20–30-vuotiaiden ikäluokassa 39 % vastaajista arvioi varallisuutensa kuuluvan luokkaan 10 000–50 000 €. Kyseisessä ikäluokassa on myös kaikkia muita varallisuusluokkia, paitsi 200 000–300 000 € luokka. Alle 10 000 € varallisuutta on vain alle 40-vuotiailla. 30–40-vuotiaiden varallisuus jakautuu tasaisesti kaikkiin varallisuusluokkiin. 40–50-vuotiaiden ikäluokassa korostuvat suuremmat varallisuusluokat, kuten myös 50–60-vuotiaiden ikäluokassa. 61 % 50–60-vuotiaista ilmoittaa velattoman varallisuutensa määräksi yli 300 000 €, joten yli puolella kyseisestä ikäryhmästä on yli 300 000 € varallisuutta. Kaikilla yli 60-vuotiailla vastaajilla velaton varallisuus on yli 300 000 €, joka on suhteellisesti suurin ikäryhmä yli 300 000 € varallisuuden luokassa.

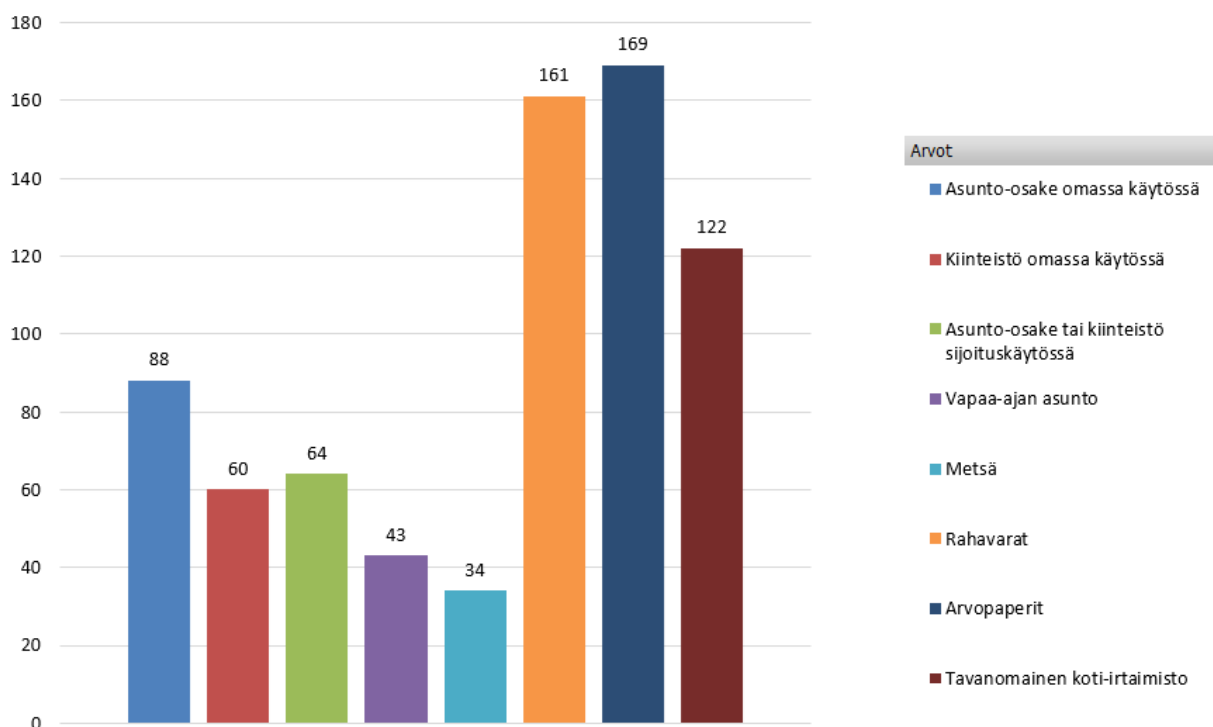
TAULUKKO 6. Ikäryhmien velattoman varallisuuden jakautuminen

	20-30v n=41	30-40v n=51	40-50v n=47	50-60v n=33	Yli 60v n=13
Alle 10 000€	20 %	10 %			
10 000-50 000€	39 %	14 %	9 %	6 %	
50 000-100 000€	29 %	22 %	6 %	12 %	
100 000-150 000€	7 %	14 %	19 %	3 %	
150 000-200 000€	2 %	12 %	11 %	6 %	
200 000-300 000€		16 %	19 %	9 %	
Yli 300 000€	2 %	14 %	36 %	61 %	100 %
En halua mainita				3 %	
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

5.1.2 Vastaajien varallisuuden jakautuminen

Vastaajilta kysyttiin, minkälaista varallisuutta heillä on (kuva 7). Vastausvaihtoehdoista pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja. 185 vastaajasta 169 (91 %) ilmoitti omistavansa arvopapereita, joka on isoin omaisuusluokka. Arvopapereiden jälkeen toiseksi suurin luokka on rahavarat, joita 161 vastaajaa (87 %) ilmoitti omistavansa. Tavanomaista koti-irtaimistoa omistaa 122 vastaajaa, joka on 66 % kaikista vastaajista. 88 vastaajaa (48 %) omistaa asunto-osakkeen, joka on omassa käytössä. Kiinteistön, joka on omassa käytössä, omistaa 60 vastaajaa (32 %). Vastaavasti asunto-osake tai kiinteistö sijoituskäytössä on 64 vastaajalla (35 %). Vapaa-ajan asuntoja on 32 vastaajalla (23 %). 34 vastaajaa (18 %) ilmoitti omistavansa metsää. Tämä on harvinaisin omaisuuden muoto vastaajien keskuudessa.

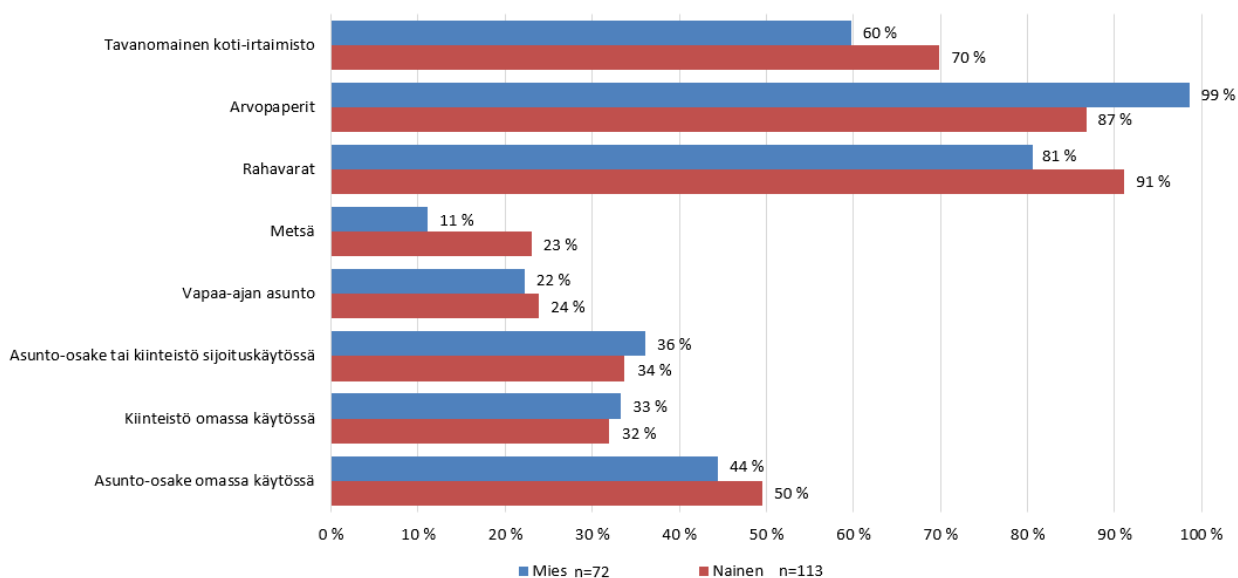
Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi vastaaja pystyi vastaamaan myös oman haluamansa vaihtoehdon. Avoimissa vastauksissa esiin nousi kryptovaluutat, autot, sekä arvometallit kuten kulta ja hopea. Lisäksi muuta omaisuutta edustivat arvosoitimet, kellot, maatila, asunto-osake ulkomailla sijoituskäytössä sekä maa-alueet (pelto).

KUVA 7. Vastaajien varallisuuden jakautuminen omaisuusluokkiin

Naisten ja miesten omaisuuden jakautuminen eri omaisuusluokkiin kartoitettiin prosentuaalisesti, jotta eri vastausmäärät eivät vääristä tulosta (kuva 8). Useat omaisuusluokat ovat muutaman prosenttiyksikön sisällä toisistaan naisten ja miesten välillä, kuten vapaa-ajan asuntojen sekä sijoituskäytössä olevien asunto-osakkeiden ja kiinteistöjen kohdalla. Näissä sukupuolten välinen ero on korkeintaan 1,7 prosenttiyksikköä. Lisäksi omassa käytössä olevan kiinteistön omistusluokassa on alle 1,7 prosenttiyksikön ero. Naisilla on hieman enemmän asunto-osakkeita omassa käytössä, mutta ero kuitenkin ei ole merkittävä. Suurempia eroja voidaan nähdä tavanomaisen koti-irtaimiston, arvopapereiden, rahavarojen sekä metsän osalta. Naiset omistavat suhteessa enemmän tavanomaista koti-irtaimistoa ja metsää kuin miehet. Naisista 70 % omistaa tavanomaista koti-irtaimistoa, kun miehistä

samaa omaisuuslajia omistaa vastaavasti 60 %. Naisista 23 % ilmoitti omistavansa metsää, kun vastaava osuus miesten ryhmässä on 11 %. Naisilla on omaisuutta rahan muodossa useammin kuin miehillä, sillä 91 % naisista vastasi omistavansa rahavaroja, kun taas miehistä 81 %. Miehet kuitenkin omistavat useammin arvopapereita rahavarojen sijaan, sillä melkein kaikki miehet (99 %) omistavat arvopapereita. Naisvastaajista arvopapereita omistavat 87 %, joka on yli 10 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vastaava osuus miehistä.

KUVA 8. Vastaajien omaisuusluokat sukupuolen mukaan

Omaisuusluokkia vertailtiin myös ikäryhmien kesken prosentuaalisesti (taulukko 7). Prosenttiosuudet laskettiin koko ikäryhmän vastaajiin verrattuna epätasaisten ryhmäkokojen takia. Kuten kaikkien vastaajien kesken, myös ikäryhmittäin suurimmat omaisuusluokat jokaisessa ikäluokassa ovat arvopaperit, rahavarat sekä tavanomainen koti-irtaimisto. Kaikista ikäluokissa yli 88 % ikäluokkaan kuuluvista omistavat arvopapereita. Alle 30-vuotiailla vastaajilla on suppea omaisuusvalikoima, kun taas yli 60-vuotiailla on kaikkia omaisuusluokkia melko tasaisesti. Omaisuusluokat laajenevat ja kasvavat ikäluokkien kasvaessa. 30–40-vuotiailla asunto-osake omassa käytössä on neljänneksi suosituin omaisuusmuoto, kun taas kaksi ikäluokkaa myöhemmin sijoituskäytössä olevat asunto-osakkeet tai kiinteistöt ovat menneet oman asunto-osakkeen ohi.

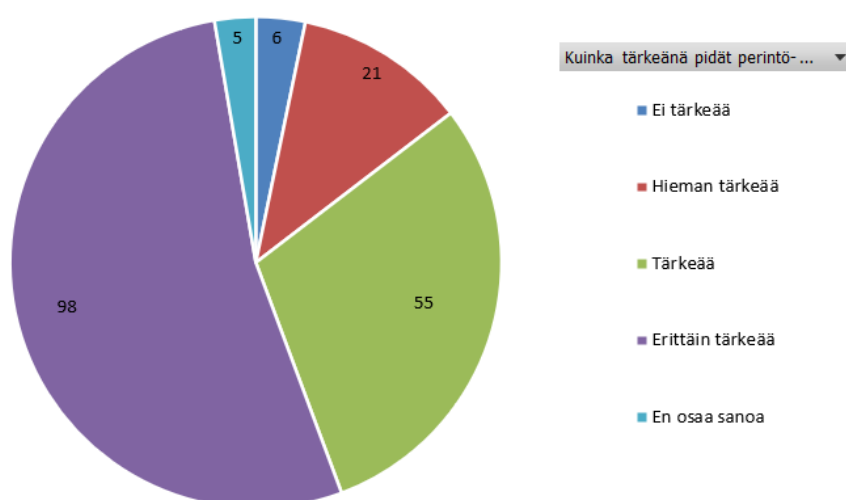
TAULUKKO 7. Ikäryhmien omaisuuden jakautuminen eri omaisuusluokkiin

	20-30v n=41	30-40v n=51	40-50v n=47	50-60v n=33	Yli 60v n=13
Asunto-osake omassa käytössä	29 %	59 %	47 %	45 %	69 %
Kiinteistö omassa käytössä	2 %	33 %	45 %	48 %	38 %
Asunto-osake tai kiinteistö sijoituskäytössä	12 %	35 %	36 %	52 %	54 %
Vapaa-ajan asunto	2 %	18 %	23 %	45 %	54 %
Metsä	2 %	20 %	17 %	30 %	38 %
Rahavarat	90 %	88 %	87 %	76 %	100 %
Arvopaperit	88 %	92 %	94 %	94 %	85 %
Tavanomainen koti-irtaimisto	59 %	71 %	68 %	67 %	62 %

5.1.3 Muut taustatiedot

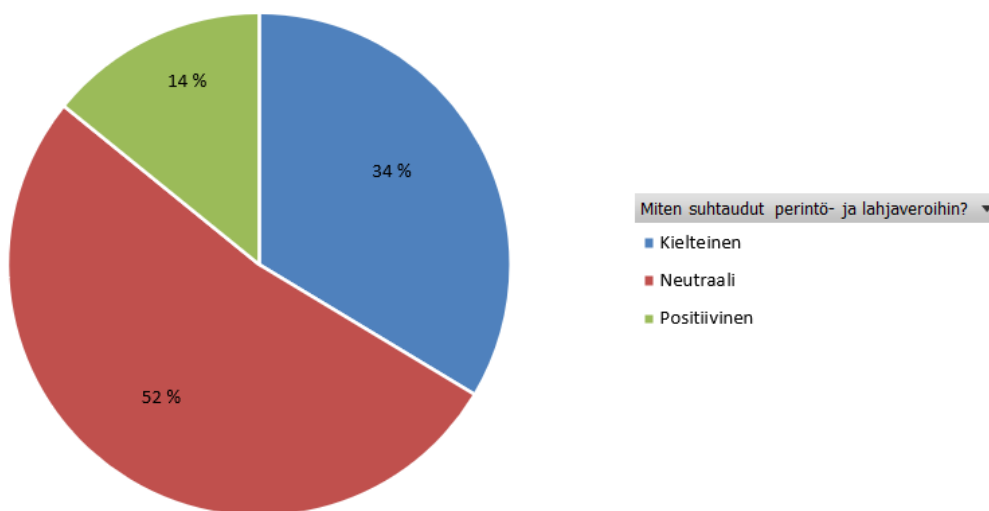
Vastaajilta kysyttiin myös kuinka tärkeänä he pitivät perintö- ja lahjaverosuunnittelua, heidän suhtautumisestaan perintö- ja lahjaveroihin sekä mistä he ovat saaneet tietoa perintö- ja lahjaverosuunnittelusta.

Perintö- ja lahjaverosuunnittelun tärkeyttä kuvattiin 5 eri asteikolla: 1. Ei tärkeää, 2. Hieman tärkeää, 3. Tärkeää, 4. Erittäin tärkeää sekä 5. En osaa sanoa (kuva 9). Näistä vastaaja sai valita haluamansa vaihtoehdon. 98 vastaajaa (53 %) pitivät perintö- ja lahjaverosuunnittelua erittäin tärkeänä. Toiseksi suurin ryhmä 55 vastaajalla (30 %) pitivät kyseisten verojen suunnittelua tärkeänä. Hieman tärkeänä perintö- ja lahjaverosuunnittelua piti 21 vastaajaa (11 %), kun taas 6 vastaajan (3 %) mielestä perintö- ja lahjaverosuunnittelu ei ole tärkeää. Pienimmässä ryhmässä 5 vastaajaa (3 %) ei osannut sanoa, kuinka tärkeänä pitää perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Keskihajonta 0,85 kertoo, että havainnot ovat melko keskittyneitä. Vastausten moodi on 4, eli tyypillisin vastaus oli 4. Erittäin tärkeää. Kyseiset sijaintiluvut kertovat samaa kuin kysymyksestä saadut tulokset, eli tuloksia voidaan pitää luotettavina.

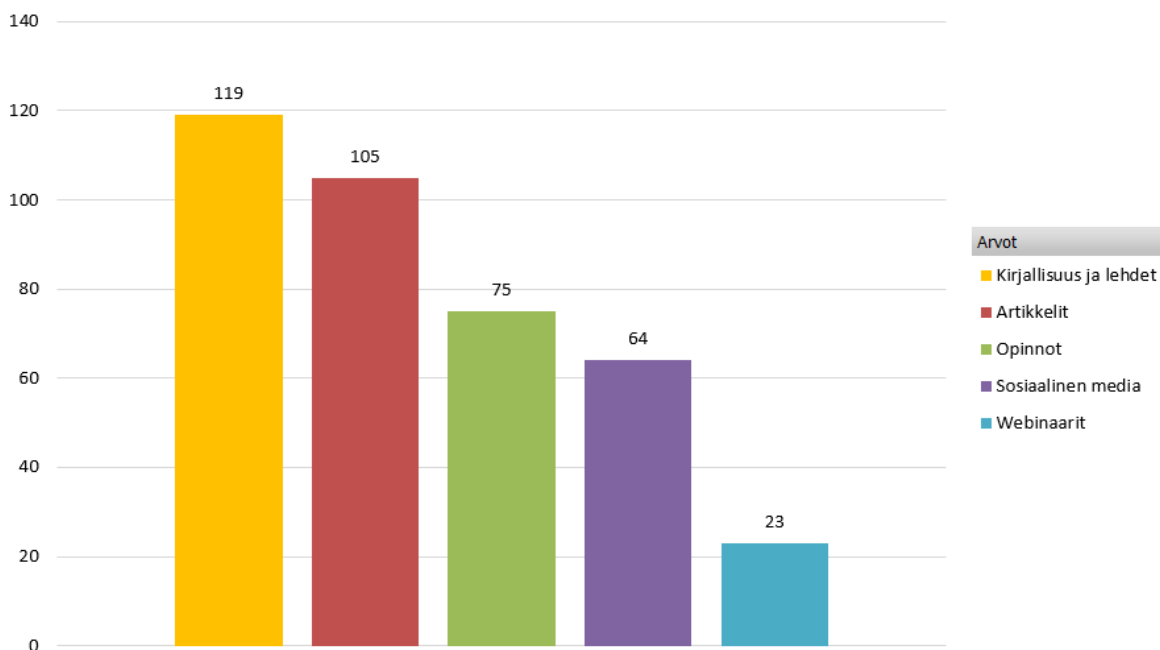
KUVA 9. Kuinka tärkeänä pidät perintö- ja lahjaverosuunnittelua?

Perintö- ja lahjaveroihin suhtautumiseen oli kolme vastausvaihtoehtoa: 1. Kielteinen, 2. Neutraali ja 3. Positiivinen (kuva 10). Vastaajista suurin osa, 87 vastaajaa (52 %) vastasivat suhtautuvansa perintö- ja lahjaveroihin neutraalisti. Kielteisesti kyseisiin veroihin suhtautui 70 vastaajaa (34 %). Täysin toista mieltä olivat 28 vastaajaa (14 %), jotka suhtautuivat positiivisesti perintö- ja lahjaveroihin. Vastausten keskiarvo oli 1,77, jonka mukaan ihmiset suhtautuivat perintö- ja lahjaveroihin keskimäärin neutraalisti. Keskihajonta oli 0,69, eli vastaukset olivat painottuneet melko hyvin kielteisen ja neutraalin välille, kuten myös kuvassa 12. Vastausten moodi oli 2, joka kertoo vastausten sijaitsevan melko hyvin neutraalin vaihtoehdon tuntumassa.

KUVA 10. Miten suhtaudut perintö- ja lahjaveroihin?

Viimeisenä taustatietona vastaajilta kysyttiin, mistä he olivat saaneet tietoa perintö- ja lahjaverosuunnittelusta (kuva 11). 119 vastaajaa olivat saaneet tietoa kirjallisuudesta ja lehdistä, sekä 105 artikkeleista. 75 vastaajaa oli opintojen kautta tutustunut perintö- ja lahjaverosuunnitteluun. Sosiaalisen median kautta tietoa oli saanut 64 vastaajaa sekä webinaarien kautta 23 vastaajaa. Näiden lisäksi 46 vastaajaa kertoivat avoimen vastauksen kautta saaneen tietoa myös muista lähteistä, kuten sukulaisilta, juristeilta, pankista sekä töistä.

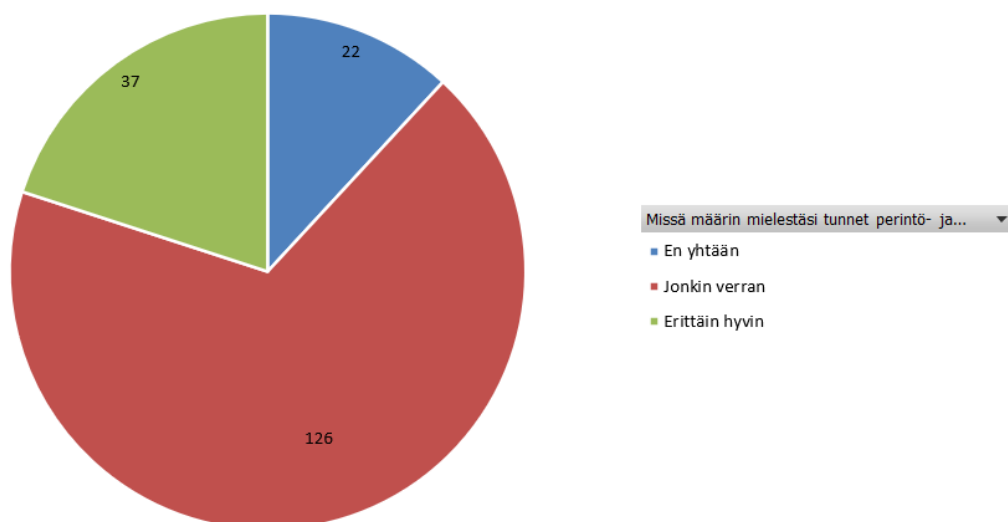

KUVA 11. Mistä olet saanut tietoa perintö- ja lahjaverosuunnittelusta?

5.2 Sijoittajien tietämys perintö- ja lahjaverosuunnittelusta

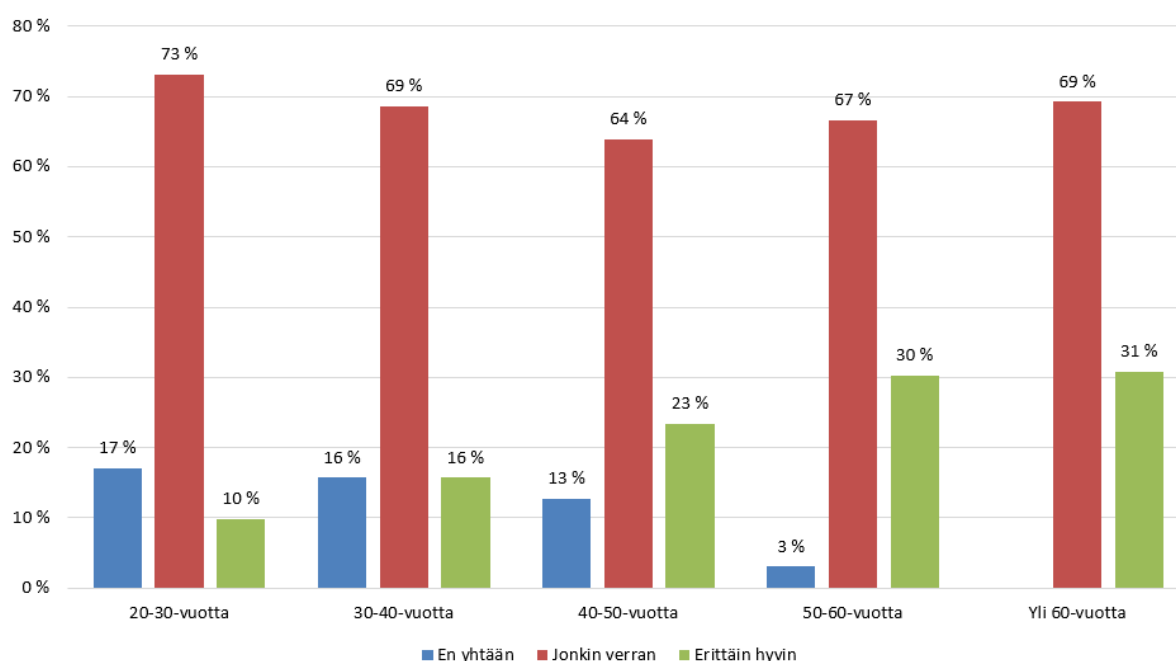
Yksi tutkimuksen tavoitteista oli selvittää, kuinka paljon sijoittajat tuntevat perintö- ja lahjaverosuunnittelua ja sen keinoja. Sijoittajien tietämystä perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista selvitettiin kysymyksellä ”Missä määrin mielestäsi tunnet perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja?” (kuva 12). 37 vastaajaa (20 %) kertoi tuntevansa perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja erittäin hyvin. Vastakkaista mieltä olevia oli 22 (12 %), jotka kertoivat, etteivät tunne perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista mitään. Vastaajista 126 (68 %) tuntee mielestään perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja jonkin verran. Vastaajista siis suurin osa (88,1 %) tunsivat tietävänsä perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista vähintään jonkun verran. Miesten ja naisten välillä tietämyksessä ei ollut suuria eroja. Naisten tuntemus kuitenkin on hieman heikompaa, sillä vaihtoehtoon ”en yhtään” vastanneista naisia oli 4 prosenttiyksikköä enemmän kuin miehiä. Vastaavasti miehet kertoivat tuntevansa perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja erittäin hyvin 6 prosenttiyksikön erolla naisvastaajiin.

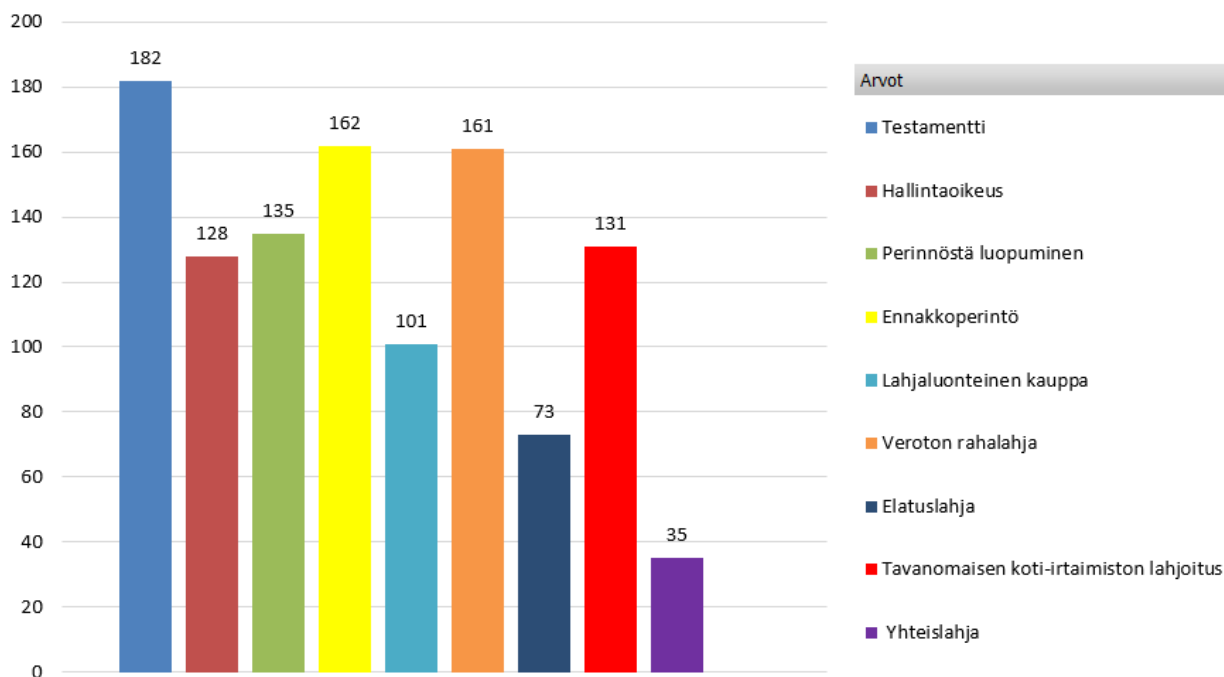
KUVA 12. Missä määrin mielestäsi tunnet perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja?

Perintö- ja lahjaverosuunnittelukeinojen tuntemusta verrattiin vastaajien ikään (kuva 13). Perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja erittäin hyvin tuntevien osuus nousee ikäluokkien kasvaessa, eli vanhemmat ihmiset tuntevat keinoja paremmin. Eniten tietämystä löytyy yli 60-vuotiaiden ikäryhmästä, jossa kaikki vastaajat tietävät vähintään jonkin verran perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja. Vastaavasti nuoremmat 20–30-vuotiaat tietävät vähiten perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista. Heistä 17 % ei tunne keinoja ollenkaan. Ikäryhmien kasvaessa suuremmaksi ja tietämyksen kasvaessa henkilöiden, jotka eivät tiedä perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja yhtään, osuus pienenee. 50–60-vuotiaiden keskuudessa vain 3 % on täysin tietämättömiä perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista, kun taas yli 60-vuotiaissa ei ole yhtään keinoista tietämättömiä.

KUVA 13. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinojen tuntemus ikäryhmissä

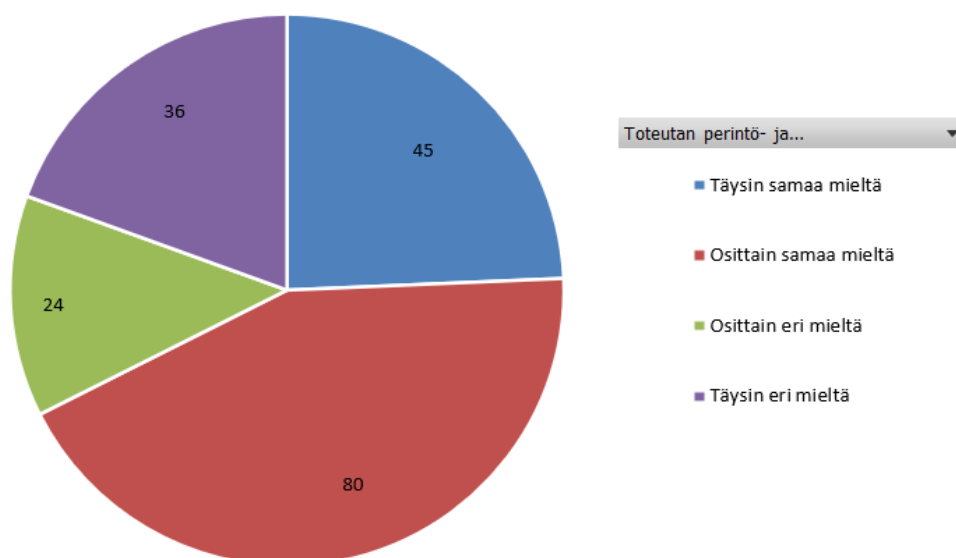
Sijoittajien tietämystä perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista selvitettiin myös kysymyksellä, jossa vastaajan tuli valita itselleen tutut käsitteet (kuva 13). Näistä käsitteistä melkein kaikki vastaajat (98 %) tiesivät, mikä on testamentti. Seuraavaksi tunnetuimmat käsitteet olivat ennakkoperintö (88 %) ja veroton rahalahja (87 %). Yli puolet vastaajista tiesivät lisäksi perinnöstä luopumisen (73 %), tavanomaisen koti-irtaimiston lahjoituksen (71 %), hallintaoikeuden (69 %) sekä lahjaluonteisen kaupan (55 %). Vastaajille tuntemattomampia käsitteitä olivat elatuslahja sekä yhteislahja. Näistä elatuslahjan tunsi 39 % vastaajista ja yhteislahjan vain 19 % vastaajista. Kaikki vastaajat tiesivät vähintään yhden perintö- ja lahjaverosuunnittelun käsitteen, sillä ”en tiennyt mitään vaihtoehtoista” vastaus sai 0 vastausta.

KUVA 14. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun käsitteiden tuttuus

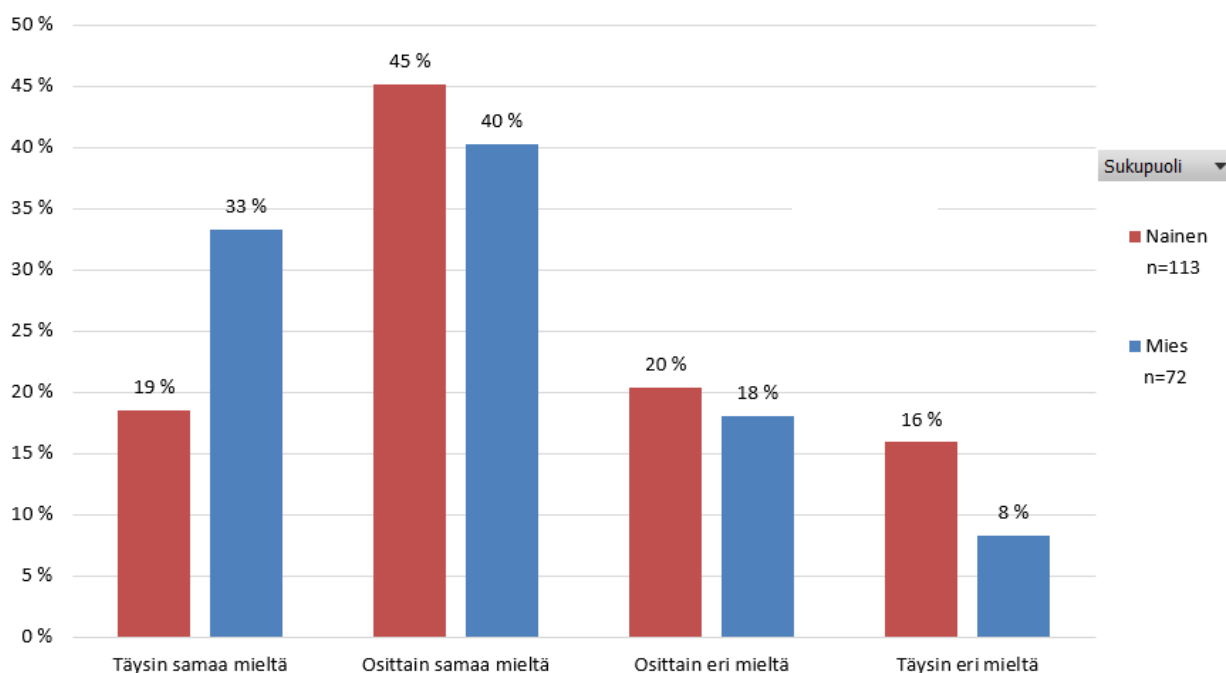
5.3 Sijoittajien perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen

Tutkimuksen toinen tavoite oli selvittää, kuinka paljon sijoittajat toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttamista selvitettiin väittämällä, jossa vastaaja vastasi väitteeseen ”toteutan perintö- ja lahjaverosuunnittelua” (kuva 15). Vastausvaihtoehdot olivat 1. Täysin samaa mieltä, 2. Osittain samaa mieltä, 3. Osittain eri mieltä sekä 4. Täysin eri mieltä sovelletun Likertin asenneasteikon mukaan. Eniten vastauksia keräsi kohta osittain samaa mieltä, johon vastasi 80 vastaajaa (43 %). Täysin samaa mieltä väitteen kanssa oli 45 vastaajaa (24 %). Täysin eri mieltä oli 36 vastaajaa (19 %) sekä osittain eri mieltä 24 vastaajaa (13 %).

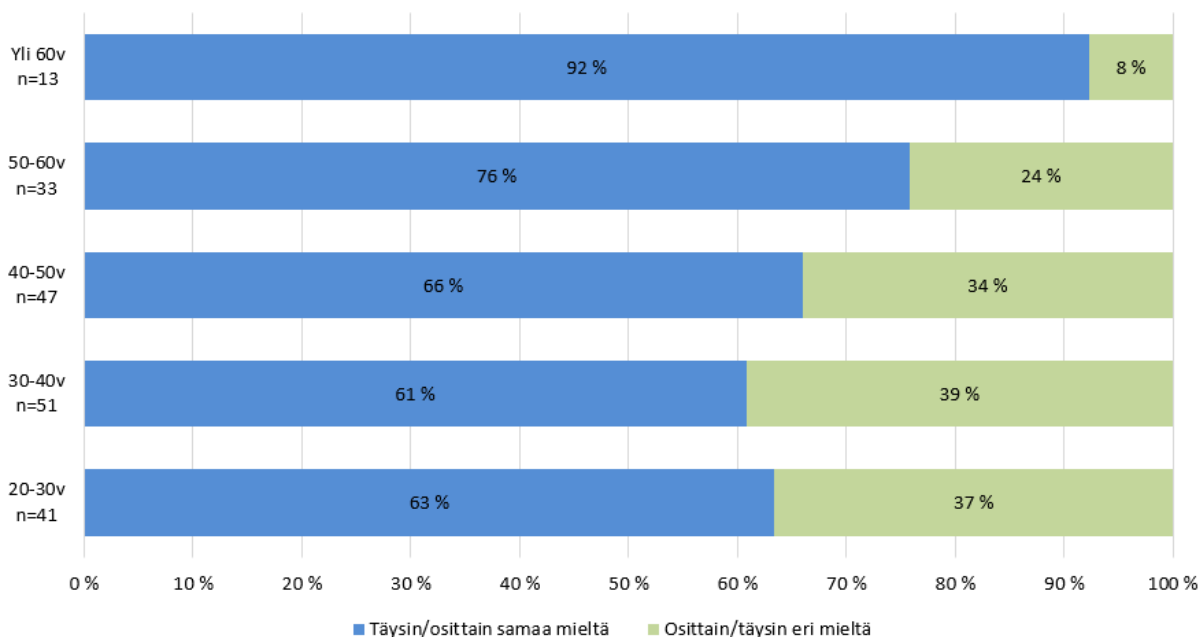
KUVA 15. Toteutan perintö- ja lahjaverosuunnittelua -väittämä

Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttamista tarkasteltiin myös eri sukupuolten näkökulmasta (kuva 16). 19 % naisista vastasivat olevansa täysin samaa mieltä väittämän kanssa eli toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Miehistä vastaava osuus oli 33 %. Suurin osa naisista (45 %) ja miehistä (40 %) sijoittuivat ryhmään osittain samaa mieltä, eli toteuttavat joiltain osin perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Osittain eri mieltä olevat suunnittelevat joiltain osin perintö- ja lahjaverojaan. Tähän ryhmään kuului 20 % naisista sekä 18 % miehistä. Täysin eri mieltä olevat eivät suunnittele kyseisiä veroja ollenkaan. Tutkimuksen mukaan naisista 16 % ja miehistä 8 % eivät siis suunnittele perintö- ja lahjaverojaan. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttajista miehet toteuttavat kyseistä verosuunnittelua naisia aktiivisemmin.

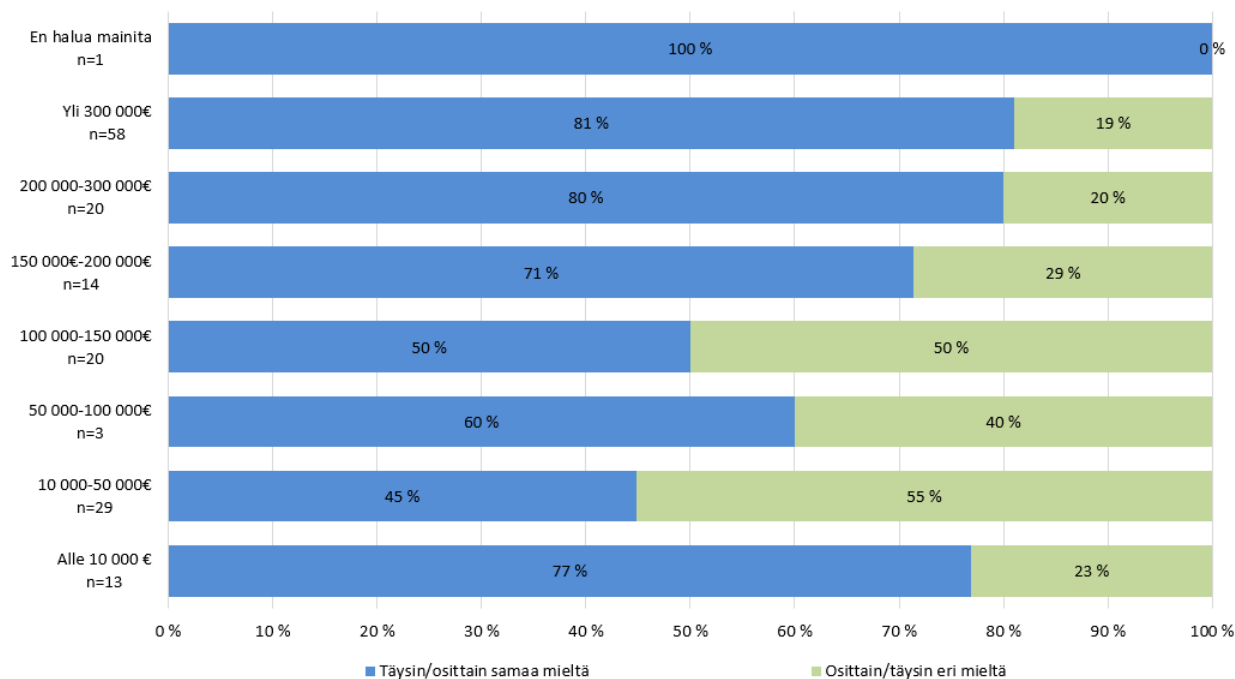
KUVA 16. Naisten ja miesten perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen

Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen eri ikäryhmissä on nähtävillä kuvassa 17. Luokkia on yhdistelty siten, että täysin tai osittain samaa mieltä olevat on laskettu yhteen ryhmäksi, joka toteuttavat ainakin osittain perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Osittain tai täysin eri mieltä olevat vastaajat ovat laskettu yhteen toiseksi ryhmäksi, joka eivät toteuta tai toteuttavat vain pieniltä osin perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Jokaisessa ikäluokassa yli puolet suunnittelevat ikäryhmästä perintö- ja lahjaverojaan ainakin osittain. Parhaimmillaan yli 60-vuotiaista 92 % suunnittelevat perintö- ja lahjaverojaan. Vähiten perintö- ja lahjaverojaan suunnittelevat 31–40-vuotiaat, sillä 39 % kyseisestä ikäryhmästä eivät suunnittele perintö- ja lahjaverojaan edes joiltain osin.

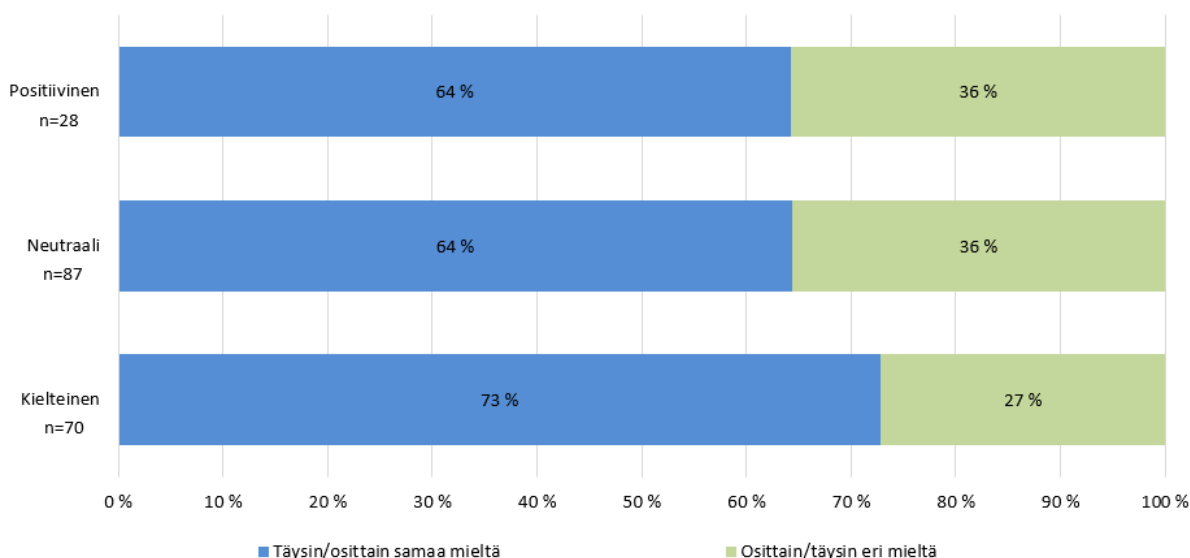
KUVA 17. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen eri ikäryhmissä

Kuvassa 18 on kuvattuna perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen eri varallisuusluokissa. Yli 300 000 € omaisuuden omaavista vastaajista 81 % toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Kaikissa muissa, paitsi 10 000–50 000 € luokissa perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen on yleisempää kuin se, että perintö- ja lahjaveroja ei suunnitella. 10 000–50 000 € luokassa kuitenkin 55 % kyseiseen varallisuusluokkaan kuuluvista eivät toteuta perintö- ja lahjaverosuunnittelua.

KUVA 18. Perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen eri varallisuusluokissa

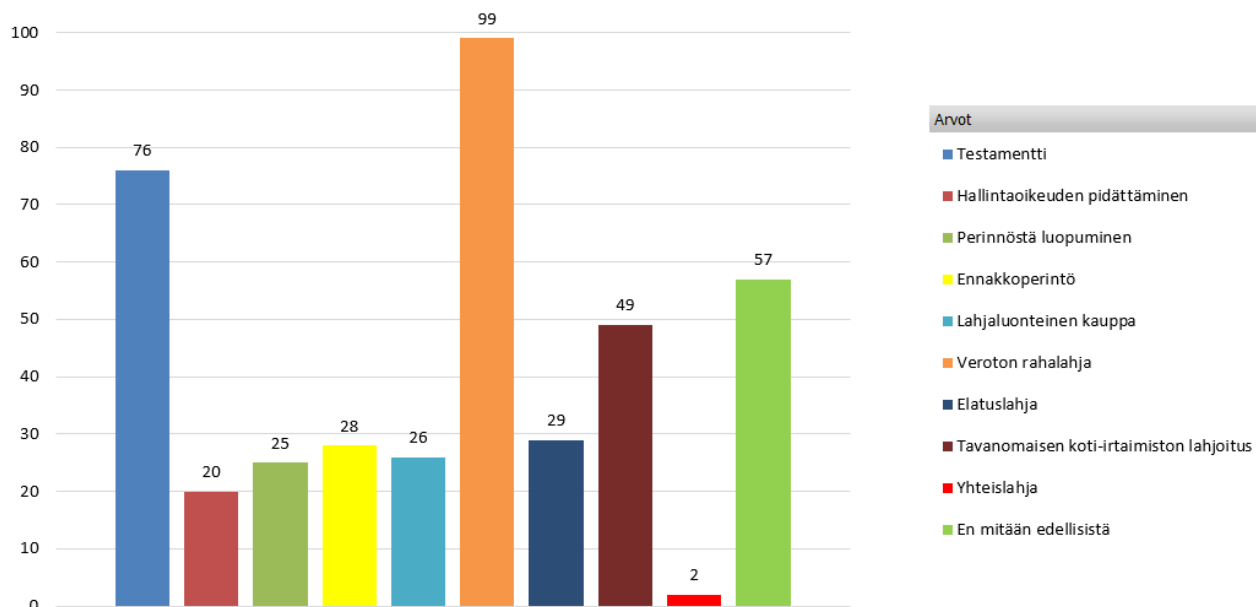
Perintö- ja lahjaveroihin suhtautumisen vaikutus kyseisien verojen suunnitteluun on nähtävissä kuvassa 19. Luokat yhdistettiin kuten edellisissä kappaleessa. Positiivisesti perintö- ja lahjaveroihin suhtautuvista 64 % suunnittelevat perintö- ja lahjaverojaan. Neutraalisti perintö- ja lahjaveroihin suhtautuvat suunnittelevat lähes saman verran veroja kuin positiivisesti suhtautuvat. 73 % kielteisesti perintö- ja lahjaveroihin suhtautuvista suunnittelevat perintö- ja lahjaverojaan. Kielteisesti perintö- ja lahjaveroihin suhtautuvat siis suunnittelevat useammin perintö- ja lahjaverojaan kuin neutraalisti tai positiivisesti veroihin suhtautuvat vastaajat.

KUVA 19. Eri suhtautumisen omaavien perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen

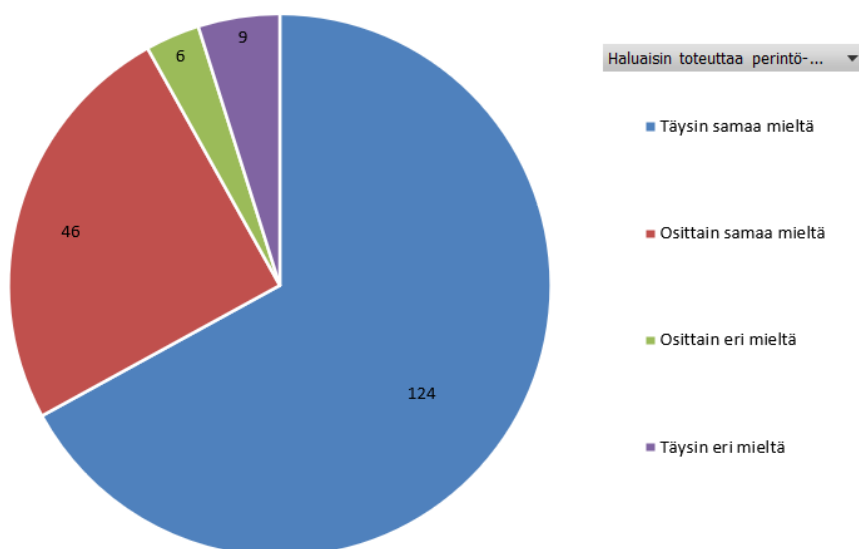
Vastaajilta kysyttiin, mitä keinoja he ovat käyttäneet tai käyttävät perintö- ja lahjaverosuunnittelussa (kuva 20). Suosituin keino oli veroton rahalahja, jota 99 vastaajaa (54 %) kertoivat käyttäneen. Toiseksi suosituin on testamentti, jonka 76 vastaajaa (41 %) ovat tehneet. 49 henkilöä (26 %) ovat

lahjoittaneet tavanomaista koti-irtaimistoa. Vähiten kokemuksia vastaajilla on yhteislahjasta, sillä vain 2 vastaajaa (1 %) on hyödyntänyt yhteislahjaa verosuunnittelun välineenä. 57 (31 %) vastaajaa ilmoitti, ettei ole käyttänyt mitään perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista. Lisäksi 6 vastaajaa vastasi avoimeen kysymykseen muun vaihtoehdon, joita olivat muun muassa säästäminen jälkikasvun nimiin sekä perheen yhteinen sijoitusyhtiö.

KUVA 20. Perintö- ja lahjaverosuunnittelussa käytetyt keinot

Viimeisessä perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttamiseen liittyvässä väittämässä vastaajien tuli vastata väittämään, haluaisin toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua (kuva 21). 124 vastaajaa (67 %) vastaajista haluaisi toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelun toimia. Seuraavaksi suurimassa ryhmässä 46 vastaajaa haluaisi osittain toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua (25 %). Vain 9 vastaajaa (5 %) ei halua ollenkaan toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Osittain eri mieltä olevia väitteen kanssa on 6 vastaajaa (3 %).

KUVA 21. Haluaisin toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua

5.4 Johtopäätökset

Tässä kappaleessa käsitellään tutkimuksesta saatuja tuloksia ja tehdään yhteenvetoa tuloksista. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, kuinka paljon sijoittajat tietävät perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista ja kuinka he toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Lisäksi tavoitteena oli selvittää, minkälaisia perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja kohderyhmä voisi hyödyntää. Tutkimus toteutettiin määrällisenä tutkimuksena. Toteutetun Webropol-kyselyn kautta tutkimukseen saatiin 185 vastausta.

Tutkimuksesta käy ilmi, että vastaajat tietävät perintö- ja lahjaverosuunnittelusta jonkin verran, sillä yhteensä 88 % vastaajista vastasi tietävänsä perintö- ja lahjaverosuunnittelusta jonkin verran tai erittäin hyvin. 12 % kuitenkin ei tiennyt yhtään perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja. Reilusti yli puolella on siis jonkinlaista tuntemusta. Määrä kuitenkin voisi olla parempi, sillä suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista oli vähintään toisen asteen koulutus taustalla. Koulutus ei siis takaa tietämystä perintö- ja lahjaverojen osalta. Tutkimuksen mukaan iän myötä kuitenkin tuntemus perintö- ja lahjaverosuunnittelukeinoista kasvaa. Koulutuksen tuoma tuntemus perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista ei siis ole tärkein keino, jolla tuntemusta lisätään, sillä keinoja tuntevat paremmin vanhemmat kuin nuoremmat juuri koulunsa käyneet. Tätä puoltavat myös taustatiedoista saadut tiedot, sillä opinnoista saatu tieto perintö- ja lahjaverosuunnittelusta sijoittui kolmannelle sijalle. Tätä enemmän tietoa saadaan kirjallisuudesta ja lehdistä sekä artikkeleista. Nuorempien ikäluokkien tietämystä siis voisi lisätä jo tuomalla perintö- ja lahjaveroasioita enemmän koulun oppimääriin. Kun tietoutta lisättäisiin nuorempien keskuudessa, olisi tietoisuus perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoista jo todella hyvällä tasolla. Vaikka nuoremmat eivät suunnittelisi perintö- ja lahjaverojaan, olisi hyvä, että he olisivat edes tietoisia mahdollisuuksista. Kuitenkin mitä nuorempina perintö- ja lahjaverosuunnittelun aloittaa, sitä enemmän verohyötyä on mahdollista saada. Alle 30-vuotiailla on kuitenkin osalla varallisuutta tutkimuksen mukaan jopa yli 300 000 €, joten varallisuutta, jota tulevaisuudessa lahjoittaa tai periä on kyllä olemassa.

Vanhemmat ikäluokat ovat enemmän tietoisia perintö- ja lahjaverosuunnittelun toimista, sillä tietämys lisääntyy, mitä vanhempiin ikäluokkiin siirrytään. Ikääntyessä jossain vaiheessa omaisuuden jakaminen tai lahjoittaminen on ajankohtaista. Lisäksi mitä vanhempia ikäluokkia tarkastelee, useammin heillä on enemmän varallisuutta kuin esimerkiksi 20–30-vuotiailla. Yli 50-vuotiailla on myös varallisuutta laajasti eri omaisuusluokissa, joten keinoja tulee tuntea laajasti. Tutustuminen keinoihin kannattaisi kuitenkin aloittaa hyvissä ajoin, sillä perintö- ja lahjaverosuunnittelun vaatimat toimet vaativat osittain pitkän aikavälin. Joskus liian myöhään tehdyt perintö- ja lahjaverosuunnittelun toimet eivät edes vähennä maksettavaksi tulevien verojen määrää, vaan pitkäjänteisyys on yksi tärkeä osa perintö- ja lahjaverosuunnittelua.

Perintöverosuunnittelukeinot olivat sijoittajille tutumpia kuin lahjasuunnittelun. Yleisimmin tunnetut keinot, kuten testamentti sekä ennakkoperintö tunnettiin hyvin. Vähiten tunnetut keinot liittyivät lahjaverosuunnittelun toimiin. Lahjaverosuunnittelun keinoista veroton rahalahja kuitenkin tunnettiin hyvin, joten muut lahjaverosuunnittelun keinot kuten elatuslahja sekä yhteislahja on jääneet hieman

tuntemattomammiksi. Keinoja kuitenkin tunnettiin melko tasaisesti, mikä on hyvä, sillä eri omaisuuslajejakin oli vastaajilla runsaasti. Näin ollen laajasta tuntemuksesta voi löytää omalle omaisuudelleen sopivan keinon, jolla vähentää perintö- ja lahjaverojen syntymistä.

Kyselyyn vastanneet sijoittajat toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua keskimääräisesti jonkin verran. 24 % toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelun toimia sekä 43 % edes osittain. Nämä prosentit kuvaavat hyvin sitä, että noin 68 % vastaajista suunnittelevat edes joiltain osin perintö- ja lahjaverojaan. Prosentit ovat hyvällä tasolla, sillä kaikki perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinot eivät edes vaadi heti varallisuuden siirtymistä osapuolelta toiselle. Esimerkiksi testamentti tulee voimaan vasta sitten, kun perinnönjättäjä kuolee. Silti perinnön jättävä henkilö on toteuttanut perintö- ja lahjaverosuunnittelua, kun on tehnyt elinaikanaan testamentin. On siis tärkeää huomata, että kaikki perintö- ja lahjaverosuunnittelun toimet eivät välttämättä aiheuta varallisuuden siirtymistä täysin heti toiselle tai saajalle veronmaksuvelvollisuutta. Lisäksi toinen suosittu perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteutuskeino on veroton rahalahja. Se on yleinen toimi ja moni ei varmasti tule ajatelleeksi, että kyseinen tapahtuma on osa lahjaverosuunnittelua. Esimerkiksi 100 euron syntymäpäivämuistaminen on veroton rahalahja. Rahalahjan antaminen syntymäpäivän kunniaksi on myös lahjaverosuunnittelua, vaikka usein sitä ei ajatella lahjaverosuunnittelun toimenä. Tällöin rahalahjoja annetaan pikkuhiljaa, jolloin se ei aiheuta veroseuraamuksia. Jos taas vasta myöhemmin lahjoittaja haluaisi korvata unohdetut syntymäpäivälahjat, saattaisi isommasta kertalahjoituksesta tulla veroa maksettavaksi.

Tutkimuksessa selvisi, että vanhemmissa ikäluokissa perintö- ja lahjaverosuunnittelua toteutetaan hieman enemmän verrattuna nuorempiin ikäluokkiin. Iän kasvaessa siis myös perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttaminen lisääntyy. Yli 60-vuotiaiden ikäluokassa jopa 92 % suunnittelevat perintö- ja lahjaverojaan, kun taas 20–30-vuotiaiden ikäluokassa 63 % toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua edes joiltain osin. Lisäksi tutkimustuloksista käy ilmi, että varallisuuden määrä vaikuttaa osittain myös siihen, toteuttaako kyselyyn vastannut sijoittaja perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Suuremmissa varallisuusluokissa perintö- ja lahjaverosuunnittelua toteutetaan useammin, kuin pienemmissä varallisuusluokissa. Tulosta ei kuitenkaan voi yleistää, sillä alle 10 000 € varallisuusluokassa jopa 77 % toteuttaa edes joiltain osin perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Perintö- ja lahjaverosuunnittelu ei siis ole vain varakkaiden asia, vaan yhtä lailla varallisuudesta riippumatta jokainen pystyy vaikuttamaan perinnöstä tai lahjasta aiheutuviin veroseuraamuksiin.

Kielteisesti perintö- ja lahjaverotukseen suhtautuvat suunnittelevat perintö- ja lahjaverojaan enemmän kuin henkilöt, jotka suhtautuvat positiivisesti perintö- ja lahjaveroihin. Voidaan siis todeta, että iän ja varallisuuden lisäksi myös asenteilla ja mielipiteillä on vaikutusta perintö- ja lahjaverosuunnittelun toteuttamiseen. On kuitenkin hyvä, että kielteisesti perintö- ja lahjaveroihin suhtautuvat tekevät asian eteen jotain. Jos on sitä mieltä, että perintö- ja lahjaveroprosentit ovat liian suuria tai ei haluaisi perittävän niistä veroja ollenkaan, on hyvä tiedostaa, että asiaan voi itse vaikuttaa.

Tutkimuksessa kysyttiin, mitkä perintö- ja lahjaverotukseen liittyvät käsitteet ovat vastaajille tuttuja. 7 käsitettä olivat tuttuja yli puolelle vastaajista. Käsitteistä suurin osa on siis tuttuja yli puolelle kaikista vastaajista. Näistä keinoista kuitenkin vain yksi on käytössä yli puolella vastaajilla. Vastaajat siis

tuntevat kyllä keinoja enemmänkin, mutta eivät toteuta niitä. Syitä tähän on varmasti useita. Saattaa olla, että vastaaja tietää käsitteen ja kyseisen verosuunnittelutavan, mutta ei itse omista omaisuutta, johon keinoa hyödyntää. Voi myös olla, että omistaa omaisuutta, johon verosuunnittelua voisi kohdistaa, mutta ei syystä tai toisesta niin ole tehnyt. Kuitenkin verosuunnittelua kannattaisi tehdä jo siinä vaiheessa, kun omistaa varallisuutta, johon perintö- ja lahjaverosuunnittelua voi käyttää. Liian myöhään tehdyt toimenpiteet eivät siis välttämättä vähennä maksuun tulevien verojen määrää. Esimerkiksi henkilö omistaa vapaa-ajan asunnon, jota käyttää yhdessä aikuisen lapsensa kanssa. Tässä vaiheessa kannattaisi jo alkaa harkitsemaan hallintaoikeuden pidättämistä vielä silloin, kun lahjan antaja on mahdollisimman nuori. Lisäksi jos perinnönjättäjä on antanut tavallisia lahjoja perillisilleen, ne voidaan kuitenkin ottaa huomioon perintöverotuksessa, jos lahjoitus on tapahtunut 3 vuotta ennen perinnönjättäjän kuolemaa.

Sijoittajat omistavat laajasti erilaista omaisuutta, joten mahdollisuuksia perintö- ja lahjaverosuunnittelun toimiin on olemassa. Vähemmän toteutettuja keinoja, kuten hallintaoikeuden pidättämistä, voisi toteuttaa enemmänkin, sillä kyseiseen toimeen soveltuvaa varallisuutta sijoittajilta löytyy. Esimerkiksi sijoitusasunnon tai vapaa-ajan asunnon lahjoitus ja siinä hallintaoikeuden pidätys aiheuttaa verokuluja heti, mutta ei enää myöhemmin. Hallintaoikeuden omistajan kuollessa tai hallintaoikeusajan päättyessä tästä ei aiheudu enää veroja maksuun, vaan hallintaoikeus siirtyy omistajalle automaattisesti. Omaisuudesta maksettavat verot ovat siis pienemmät, jos hallintaoikeuden myötä antaa omistusoikeuden asuntoon jo aiemmin ennen kuin asunto tulisi perinnön mukana. Rahavaroja pystyy lahjoittamaan verovapaasti alle 5 000 euroa kolmen vuoden välein. Tätäkin lahjaverosuunnittelun mahdollisuutta pystyisi käyttämään jo 87 % kyselyyn vastanneista. Sen sijaan verovapaata rahalahjaa osana lahjaverosuunnittelua on käyttänyt vain 54 % vastanneista.

Suurin osa kyselyyn vastanneista sijoittajista kuitenkin haluaisi toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua, ellei sitä jo toteuta. Miten saataisiin heidät siis toteuttamaan näitä toimia, jotta henkilön jättämä tai lahjoittama varallisuus aiheuttaisi vastaanottajalle mahdollisimman pienet verokustannukset? Tarvitsisiko kenties vero-oppia lisätä koulutusohjelmiin vai mikä saisi henkilöt haluamisen jälkeen toteuttamaan perintö- ja lahjaverosuunnittelua? Esimerkiksi jokin opas perintö- ja lahjaverosuunnittelun hyödyistä vinkkeineen voisi olla toimiva ratkaisu opetuksen laajentamisen lisäksi. Esimerkiksi tulevat opinnäytetyön tekijät voisivat hyödyntää tätä selkeää tarvetta ja ratkaista, miten haluaminen saadaan käännettyä toiminnaksi.

5.5 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksessa noudatettiin hyvää tieteellistä käytäntöä ja tutkimuksen kaikki vaiheet toteutettiin eettisten ohjeiden mukaisesti. Hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti tutkimuksen tavoitteet, kysymykset, tulosten kerääminen sekä käsittely ja lopuksi esittäminen eivät loukkaa tutkimuksen kohderyhmää tai hyvää tieteellistä tapaa toimia. (Vilkka 2007, 90.)

Kohderyhmälle ei aiheutunut tutkimukseen vastaamisesta veloitteita eikä fyysisiä rasitteita, sillä tutkimukseen vastaaminen oli täysin vapaaehtoista sekä suoritettiin verkossa. Tutkimuksen toteutus kuvattiin vastaajille saatteessa, jossa kerrottiin tutkimuksen syyt ja tavoitteet. Tutkimuksessa ei ke-

rätty henkilötietoja, jolloin kyselyyn vastaaminen oli vastaajille anonyymiä eikä vastaajia pysty jälkeinpäin tunnistamaan vastauksista. Koska henkilötietoja ei kerätä, tutkimuksessa ei synny henkilörekisteriä. Vaikka henkilörekisteriä ei syntynyt, vastauksia käsiteltiin täysin luottamuksellisesti. Vastaukset olivat tarkoitettu ainoastaan tätä kyseistä tutkimusta varten, joten niitä ei luovutettu kolmansille osapuolille kuin opinnäytetyön analyysin muodossa. Tässä tutkimuksessa ei tarvittu tutkimuslupaa, sillä tutkimuksessa ei kerätty vastaajilta tunnistetietoja.

Tutkimuksen eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyvät olennaisesti reliabiliteetti sekä validiteetti. Tutkimus on reliabeli, kun se antaa tuloksia, jotka ovat tarkkoja ja mahdollisesti toistettavissa. Jotta tutkimuksen luotettavuus ei kärsi, tulee otoksen olla tarpeeksi suuri ja edustava sekä tiedonkeruu tulee tehdä huolellisesti. Lisäksi validiteetista tulee huolehtia. Tutkimus on validi, kun se antaa keskimääräisesti oikeita tuloksia, mittaa sitä mitä tutkimuksessa on tarkoitus sekä ei sisällä virheitä. Tutkimuksen validius on otettava huomioon jo tutkimuksen toteutusvaiheessa. Tutkimuskysymysten tulee olla sellaisia, jotka mittaavat oikeita asioita sekä kattavat koko tutkimusongelman. Määrällisessä tutkimuksessa on hyvä noudattaa eettisyyden ja luotettavuuden periaatteiden lisäksi myös hyvän tutkimuksen perusvaatimuksia, joita ovat validiteetin ja reliabiliteetin lisäksi objektiivisuus, avoimuus, tietosuoja, tehokkuus ja hyödyllisyys. (Heikkilä 2014, 11–15.)

Tutkimuksen tulokset raportoitiin määrällisesti ja esitettiin tilastoina, jolloin yksittäinen henkilö on mahdotonta tunnistaa edes epäsuorasti. Tutkimuksen analyysi toteutettiin johdonmukaisesti ja mitaustulokset ovat toistettavissa, eli tutkimus on reliabeli. Tutkimustulokset ovat luotettavia, sillä tiedonkeruu tehtiin huolellisesti ja aineistosta lopulta hylättiin epäasialliset vastaukset pois vääristämästä lopputuloksia. Lisäksi tuloksia analysoitiin monesta eri näkökulmasta. Tulokset vastaavat tutkimuksen aluksi määriteltyihin tavoitteisiin ja tutkimusongelmiin. Tutkimus antaa oikeita tuloksia, eli tutkimus on kokonaisuudessaan validi. Tulokset ovat oikeita, koska tutkimukseen vastasi henkilöitä, jotka kuuluvat tutkittavaan perusjoukkoon. Täten tutkimustulokset perustuvat vastaajien oikeisiin havaintoihin ja mielipiteisiin.

Tutkimuksen luotettavuutta ja yleistettävyyttä saattavat alentaa väärinymmärretyt kysymykset sekä alhainen vastausmäärä tavoitettuihin perusjoukon jäseniin nähden. Jos vastaaja ei ole ymmärtänyt kysymystä oikein tai lukenut väärin, hän on saattanut vastata eri tavalla, kuin kysymyksessä on pyydetty. Esimerkiksi velattoman varallisuuden määrää kysyvässä kysymyksessä on huomattava, että välttämättä kaikki eivät saata osata luokitella, mitä kaikkea on velaton omaisuus. Tutkimukseen liittyvää kyselyä jaettiin kahdessa eri sijoittamiseen liittyvässä Facebook-ryhmässä, joissa jäseniä on yhteensä yli 160 000. Kysely siis tavoitti paljon yleisöä. Kyselyyn kuitenkin vastasi 187 henkilöä. Jos kaikki ryhmien jäsenet olisivat vastanneet kyselyyn, tutkimustulokset olisivat yleistettävissä koko perusjoukkoon. Koska vastaajamäärä on kuitenkin alle 200, sekä paljon ryhmiin kuulumattomia sijoittajia jäi tavoittamatta, tutkimustuloksia ei voi täysin yleistää. Tutkimustulokset antavat kuitenkin suuntaa sille, kuinka kyseisiin Facebook-ryhmiin kuuluvat sijoittajat tuntevat ja toteuttavat perintö- ja lahjaverosuunnittelua.

6 POHDINTA

Tämä opinnäytetyöprojekti alkoi huhtikuussa 2021, kun rupesin miettimään aihetta opinnäytetyölle. Aikaisemmin käymäni henkilöverotuksen kurssi oli jäänyt mieleen erityisen hyvin, sekä sieltä varsinkin perintö- ja lahjaverotuksen osuus. Aihetta tarkemmin pohtiessani oli selvää, että halusin tehdä opinnäytetyön liittyen verotukseen, tarkemmin rajattuna perintö- ja lahjaverotukseen. Pohdin hetken sopivaa kohderyhmää tutkimusosuuteen, ja lopulta päädyin sijoittajiin. Perintö- ja lahjaverosuunnittelu sopi kyseiselle kohderyhmälle aiheeksi, sillä sijoittajilla voi olla laajaakin omaisuutta, jota lahjoitetaan tai jätetään perinnöksi.

Olen tyytyväinen opinnäytetyön aiherajaukseen, varsinkaan aiempia tutkimuksia perintö- ja lahjaverosuunnittelusta ei ollut. Teoriaosuudessa käsittelin perintö- ja lahjaverotusta yleisesti, jonka jälkeen liitin tutkimusosuudessa sijoittajat aiheeseen. Mielestäni tutkimusosuus toi lisäarvoa aiheeseen, jolloin sisällöstä ei tullut liian teoriapainotteinen.

Opinnäytetyöprojektin aikana koin useita haasteita, mutta myös onnistumisia. Onnistuin tekemään viitekehuksesta selkeän ja ehjän kokonaisuuden. Viitekehys sisälsi sopivasti teoriaa sekä myös teorian soveltamista käytäntöön esimerkkien muodossa. Esimerkkien myötä opin syventämään tietoa myös käytäntöön. Haastavinta tämän opinnäytetyön tekemisessä oli tutkimusosuus, sillä määrällinen tutkimusmenetelmä oli itselleni vieras. Halusin kuitenkin tehdä tutkimukseen juuri määrällisen tutkimuksen, sillä laadullinen tutkimus ei olisi ollut tutkimuksen tavoitteisiin nähden sopiva. Laadullisilla haastatteluilla ei olisi saanut tarpeeksi kattavaa otosta siitä, kuinka kohderyhmä tuntee ja toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Opin kuitenkin nopeasti, miten määrällinen tutkimus tulisi toteuttaa ja tulokset analysoida. Toteutin kattavan tutkimuksen ja tein oikeita johtopäätöksiä aineiston pohjalta, joten haasteellisuuden lisäksi määrällinen tutkimus oli yksi onnistuminen opinnäytetyössä.

Lopputulokseen olen tyytyväinen. Sain sisällytettyä opinnäytetyöhön kaiken, mitä halusin ja hieman enemmänkin. Teoriaosuudesta olisin voinut ehkä käsitellä hieman yksityiskohtaisemmin esimerkiksi juuri sijoittajiin liittyviä perintö- ja lahjaverosuunnittelukeinoja. Halusin kuitenkin pitää aiheen ja käsiteltävät alueet napakoina ja simppeleinä, sekä helposti elämään sovellettavina. En halunnut tuoda liikaa ja liian yksityiskohtaisia keinoja esille, sillä halusin keskittyä isoihin linjoihin ja yleisimpiin keinoihin. Halusin kuitenkin tuoda muutamia erikoisia ja ennalta tuntemattomampia keinoja esille, jotta verosuunnittelun monipuolisuus tulee ilmi. Yllätyin, kuinka laaja loppujen lopuksi tutkimuksen osuudesta tuli. Välillä aihe meinasi karata raiteiltaan ja tutkimuksen punainen lanka kadota. Onneksi tavoitteet olivat kirjattuna ylös, joten niihin oli helppo palata. Tavoitteissa onnistuttiin hyvin, sillä tutkimuksesta selvisi tarvittavat asiat ja ne liittyivät olennaisesti teoriaosuuteen. Sain tehtyä johtopäätöksiä laajan aineiston pohjalta, ja pystyin vertailemaan eri asioiden vaikutusta toisiinsa. Lisäksi tutkimusmenetelmä sopi aiheen tutkimiseen. Lisäksi opin paljon lisää viitekehysten aihepiireistä sekä tutkimustyön tekemisestä.

Koen löytäneeni opinnäytetyön myötä itselleni toimivan tavan opiskella. Huomasin, että minun on vaikea sietää keskeneräisyyttä eri työvaiheiden välillä. Motivoiduin tekemään työtä paremmin, kun asetin selkeät tavoitteet työn tekemiseen. Pilkkoin opinnäytetyön aiheita pieniksi paloiksi, jotka olivat sopivan haastavia, mutta eivät liian laajoja yhdelle päivälle suoritettavaksi. Päivän tavoite saattoi olla

esimerkiksi yhden kuvaajan analysointi tai yhden teoriaosuuden kirjoittaminen. Näin sain jonkin asian aina tehtyä valmiiksi, eikä työ tuntunut niin keskeneräiseltä koko aikaa. Pienistä paloista syntyi kuitenkin iso kokonaisuus, josta saa olla ylpeä.

Vaikka perintö- ja lahjaverosuunnittelu oli tuttu aihe, opin prosessin aikana aiheesta vielä lisää. Syvennyin varsinkin aiheeseen liittyviin lakeihin enemmän kuin aiemmin. Lait ovat tärkeä osa aihetta, ja melkein kaikkea nykypäivänä. Opin tulkitsemaan lakeja entistä paremmin sekä tulkitsemaan asiatekstejä. Varsinkin Verohallinnon ohjeet tuntuivat aluksi vaikeilta tulkittavilta, mutta lopuksi niidenkin tulkinta onnistui paremmin. Taloushallinnon tehtävissä on tärkeää osata toimia lain määräämällä tavalla, joten niiden tulkitseminen on tärkeää myös ammatillisesti. Projektin loppuvaiheilla voin sanoa asiantuntijuuden kasvaneen laajaksi perintö- ja lahjaverosuunnittelun mahdollisuuksista. Näitä oppeja voin hyödyntää myös ammatillisessa mielessä, sillä verotukseen liittyvät työtehtävät ovat alkaneet kiinnostaa vielä enemmän opinnäytetyöprosessin edetessä.

LÄHTEET

- Aarnio, Aulis & Kangas, Urpo 2015. Suomen jäämistöoikeus II: Testamenttioikeus. Verkkokirja. 5. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent. <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi>. Viitattu 11.8.2021.
- Aarnio, Aulis & Kangas, Urpo 2016. Suomen jäämistöoikeus I: Perintöoikeus. Verkkokirja. 6. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent. <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi>. Viitattu 7.8.2021.
- Fasoulas, Elina, Manninen, Petri & Niiranen, Ville 2019. Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu. Helsinki: Alma Talent
- Heikkilä, Tarja 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. Verkkomateriaali. Tilastollinen tutkimus. <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>. Viitattu 18.12.2021.
- Hämeenaho, Tero 2015. Perinnöstä luopuminen säästää veroja. Taloustaito 3.6.2015. Artikkelii. <https://www.taloustaito.fi/koti/Perinnosta-luopuminen-saastaa-veroja/#e1f023f4>. Viitattu 7.8.2021.
- Knuutinen, Reijo 2020. Verosuunnittelun oikeudelliset ja yhteiskunnalliset rajat. Verkkokirja. Helsinki: Alma Talent. <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi>. Viitattu 21.7.2021.
- Kolehmainen, Antti & Räbinä, Timo 2020. Jäämistösuunnittelu I. Helsinki: Alma Talent.
- Koponen, Juha 2019. Veronmaksajan pieni opas: Mitä saa leski, entä lapset? Verkkojulkaisu. https://www.veronmaksajat.fi/globalassets/oppaat/Lesken-perinto-opas-11-2019-800o0ow6e5dr.pdf?utm_source=Veronmaksajien+opas%3A+Mit%C3%A4+saa+leski%2C+ent%C3%A4+lapset%3F&utm_medium=email&utm_campaign=opas-lesken-perinto. Viitattu 7.8.2021.
- Lehtonen, Suvi 2020. Perintö- ja lahjaverosuunnittelu. Luento. Henkilöverotus. Satakunnan ammatti- korkeakoulu. 7.6.2020.
- Minilex julkaisuaika tuntematon. Ennakkoperintö perinnönjaossa. Verkkojulkaisu. <https://www.minilex.fi/a/ennakkoperint%C3%B6-perinn%C3%B6njaossa>. Viitattu 27.7.2021.
- Norri, Matti 2017. Perintö ja testamentti – käytännön käsikirja. Verkkokirja. 7. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent. <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi>. Viitattu 11.8.2021.
- Ossa, Jaakko 2007. Perinnön ja lahjan verokohtelu. Helsinki: WSOYpro.
- Ossa, Jaakko 2020. Perintö- ja lahjaverotus käytännössä. Helsinki: Alma Talent.
- Palkén, Josefina 2019. Testamentti jäämistösuunnittelun välineenä. Visma Legal blogi. 19.9.2019. <https://vismalegal.fi/blogi/testamentti-jaamistosuunnittelun-valineena/>. Viitattu 14.8.2021.
- Perintö- ja lahjaverolaki 1940/378. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1940/19400378>. Viitattu 16.7.2021.

Perintökaari 1965/40. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1965/19650040#L17>. Viitattu 7.8.2021.

Puronen, Pertti 2015. Perintö- ja lahjaverotus. 11. painos. Helsinki: Talentum Media.

Rehn, Olof 2008. Perintö, lahja ja verotus – johdatus verosuunnitteluun. Helsinki: Schildts Kustannus.

Verohallinto 2015. Ennakkoperintö – miten perinnönjättäjältä saatu lahja otetaan huomioon perintöverotuksessa? Verkojulkaisu. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perinnonjattajalta_saadut_lahja/. Viitattu 27.7.2021.

Verohallinto 2016. Yhteislahjana tai testamentilla yhteisesti saadun omaisuuden verottaminen. Syventävät vero-ohjeet. Verkojulkaisu. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/kannanotot/47681/yhteislahjana_tai_testamentilla_yhteise2/. Viitattu 26.8.2021.

Verohallinto 2018. Lahjan käypä arvo – näin sen voi määrittää. Verkojulkaisu. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/lahjan_arvostamine/. Viitattu 14.8.2021.

Verohallinto 2019. Perinnönjako – toimita jakokirjasta kopio Verohallintoon. Verkojulkaisu. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perinn%C3%B6njako/>. Viitattu 16.7.2021.

Verohallinto 2021a. Milloin lahjaa pidetään ennakkoperintönä? Verkojulkaisu. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/milloin-pit%C3%A4%C3%A4-maksaa-lahjaveroa/lahja-ja-ennakkoperint%C3%B6/>. Viitattu 27.7.2021.

Verohallinto 2021b. Kuinka paljon voi lahjoittaa verovapaasti? Verkojulkaisu. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/milloin-pit%C3%A4%C3%A4-maksaa-lahjaveroa/kuinka-paljon-voi-lahjoittaa-verovapaasti/>. Viitattu 1.8.2021.

Verohallinto 2022. Hallinto-oikeuden arvo lahjaverotuksessa. Verkojulkaisu. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/hallinto-oikeuden_pidattaminen_lahjavero/hallinto-oikeuden-arvo-lahjaverotuksessa/. Viitattu 23.1.2022.

Vilkka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa – määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi. Verkojulkaisu. <http://hanna.vilkka.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-mittaa.pdf>. Viitattu 18.12.2021.

LIITE 1: WEBROPOL TUTKIMUSKYSELY

Opinnäytetyökysely: Sijoittajien perintö- ja lahjaverosuunnittelu

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Hei!

Olen kolmannen vuoden liiketalouden opiskelija Savonia-ammattikorkeakoulusta ja tutkin opinnäytetyössäni sijoittajien perintö- ja lahjaverosuunnittelua. Tutkimuksen tavoite on selvittää sijoittajien kokemuksia jäämistösuunnittelusta sekä asenteita perintö- ja lahjaverotusta kohtaan.

Kyselyn tulokset käsitellään täysin anonymisti ja vastauksesta ei voi tunnistaa vastaajia. Kyselyyn vastaaminen kestää noin viisi minuuttia. Vastaathan kyselyyn 5.11. mennessä.

Kiitos jo etukäteen vastaamisestasi!

Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- En halua vastata

Koulutus *

- Peruskoulu
- Toisen asteen koulutus
- Alempi korkeakoulututkinto
- Ylempi korkeakoulututkinto

Ikä *

- Alle 20 vuotta
- 20-30 vuotta
- 30-40 vuotta
- 40-50 vuotta
- 50-60 vuotta
- Yli 60 vuotta

Arvio velattoman varallisuutesi määrästä *

- Alle 10 000€
- 10 000-50 000€
- 50 000-100 000€
- 100 000-150 000€
- 150 000-200 000€
- 200 000-300 000€
- Yli 300 000€
- En halua mainita

Mitä varallisuuden muotoja sinulla on? *

- Asunto-osake omassa käytössä
- Kiinteistö omassa käytössä
- Asunto-osake tai kiinteistö sijoituskäytössä
- Vapaa-ajan asunto
- Metsä
- Rahavarat
- Arvopaperit
- Tavanomainen koti-irtaimisto
- Muu, mikä

Missä määrin mielestäsi tunnet perintö- ja lahjaverosuunnittelun keinoja? *

- En yhtään
- Jonkin verran
- Erittäin hyvin

Toteutan perintö- ja lahjaverosuunnittelua, jotta omaisuuteni siirtyy eteenpäin mahdollisimman pienin veroseuraamuksin *

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Haluaisin toteuttaa perintö- ja lahjaverosuunnittelua, jotta omaisuuteni saajalle koituisi mahdollisimman pienet veroseuraamukset *

- Täysin samaa mieltä
- Osittain samaa mieltä
- Osittain eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Mitä keinoja käytät tai olet käyttänyt perintö- ja lahjaverosuunnittelussa? *

- Testamentti
- Hallintaoikeuden pidättäminen
- Veroton rahalahja
- Perinnöstä luopuminen
- Ennakkoperintö
- Lahjaluonteinen kauppa
- Elatuslahja
- Tavanomaisen koti-irtaimiston lahjoitus
- Yhteislahja
- En mitään edellisistä
- Muu, mikä?

Mitä käsitteet tai tapahtumat olivat sinulle tuttuja entuudestaan? *

- Testamentti
- Hallintaoikeus
- Veroton rahalahja
- Perinnöstä luopuminen
- Ennakkoperintö
- Lahjaluonteinen kauppa
- Elatuslahja
- Tavanomaisen koti-irtaimiston lahjoitus
- Yhteislahja
- En tiennyt mitään vaihtoehtoista

Kuinka tärkeänä pidät perintö- ja lahjaverosuunnittelua? *

- Ei tärkeää
- Hieman tärkeää
- Tärkeää
- Erittäin tärkeää
- En osaa sanoa

Mistä olet saanut tietoa perintö- ja lahjaverosuunnittelusta?

- Kirjallisuus ja lehdet
- Artikkelit
- Opinnot
- Sosiaalinen media
- Webinaarit
- Muualta, mistä?

Miten suhtaudut perintö- ja lahjaveroihin? *

- Kielteisesti
- Neutraalisti
- Positiivisesti

Lopuksi paina "Lähetä" nappia.